

# Limburgse Reconvertie Maatschappij

Naamloze Vennootschap

Kempische Steenweg 311 bus 4.01  
B-3500 Hasselt

B.T.W. BE 0452.138.972  
RPR Antwerpen, afdeling Hasselt

---

## Jaarverslag van de Raad van Bestuur over de geconsolideerde jaarrekening

---

Geachte vergadering,

Wij hebben de eer U, overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van Vennootschappen, verslag uit te brengen over de geconsolideerde jaarrekening tijdens het boekjaar eindigend op 31 december 2016 alsmede de geconsolideerde jaarrekening, afgesloten per 31 december 2016, aan uw goedkeuring voor te leggen.

De geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2016 werd opgesteld door de Raad van Bestuur van 30 maart 2017.

De hoofdactiviteit van LRM – Groep bestond ook in 2016 uit het verstrekken van risicokapitaal aan Limburgse ondernemingen en het ontwikkelen van bedrijventerreinen en clusterprojecten.

### **I. COMMENTAAR OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING<sup>1</sup> (art. 119,1° W. Venn.)**

Voor de opstelling van de jaarrekening zijn dezelfde waarderingsregels als vorig jaar toegepast.

Het eigen vermogen van LRM stijgt in 2016 met 135 miljoen EURO. Deze stijging is hoofdzakelijk opgebouwd uit het positieve resultaat van het boekjaar. In 2016 werd een interimdividend uitgekeerd van 26 miljoen euro.

---

<sup>1</sup> Deze commentaar gaat uit van de balans na winstverdeling en geldt bijgevolg onder voorbehoud van goedkeuring door de jaarvergadering. De voorstelling en de inhoud ervan beantwoorden aan de bepalingen en beschikkingen van de Wetten en Koninklijke Besluiten op de boekhouding van de ondernemingen alsmede het Wetboek van Vennootschappen en haar uitvoeringsbesluiten.

## I.1. Jaarrekening

### I.1.1. Balans

Geconsolideerde jaarrekening in duizenden euro	in 1000 €	in 1000 €
<b>A C T I V A</b>	<b>2016</b>	<b>2015</b>
OPRICHTINGSKOSTEN	-	1
<b>VASTE ACTIVA</b>	<b>319.611</b>	<b>378.647</b>
IMMATERIELE VASTE ACTIVA	421	400
POSITIEVE CONSOLIDATIEVERSCHILLEN	7.843	2.322
MATERIELE VASTE ACTIVA	165.306	142.212
Terreinen en gebouwen	75.530	74.994
Installaties, machines en uitrusting	4.867	4.507
Meubilair en rollend materieel	693	707
Leasing en soortgelijke rechten	5.413	5.686
Overige materiële vaste activa	68.764	49.953
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	10.039	6.365
FINANCIELE VASTE ACTIVA	146.041	233.713
Vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	38.407	69.010
Deelnemingen	33.700	64.864
Vorderingen	4.707	4.146
Andere ondernemingen	107.634	164.703
Deelnemingen, aandelen en deelbewijzen	49.028	90.716
Vorderingen	58.606	73.987
<b>VLOTTENDE ACTIVA</b>	<b>267.018</b>	<b>90.861</b>
VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	370	12
Handelsvorderingen	94	12
Overige vorderingen	276	-
VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	37.930	37.275
Vorraden	37.930	37.275
Handelsgoederen	3	7
Onroerende goederen bestemd voor verkoop	37.927	37.268
Vooruitbetalingen	-	-
VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	19.808	17.025
Handelsvorderingen	6.172	1.876
Overige vorderingen	13.636	15.149
GELDBELEGGINGEN	142.683	12.529
Overige beleggingen	142.683	12.529
LIQUIDE MIDDELEN	65.666	23.513
OVERLOPENDE REKENINGEN	561	507
<b>TOTAAL DER ACTIVA</b>	<b>586.629</b>	<b>469.509</b>

<b>PASSIVA</b>	<b>2016</b>	<b>2015</b>
<b>EIGEN VERMOGEN</b>	<b>389.250</b>	<b>254.001</b>
KAPITAAL	208.047	208.047
Geplaatst kapitaal	208.047	208.047
HERWAARDERINGSMEERWAARDEN	8.381	13.878
GECONSOLIDEERDE RESERVES	156.438	12.435
NEGATIEVE CONSOLIDATIEVERSCHILLEN	2.007	7.744
KAPITAALSUBSIDIES	14.377	11.897
<b>BELANGEN VAN DERDEN</b>	<b>18.063</b>	<b>21.427</b>
BELANGEN VAN DERDEN	18.063	21.427
<b>VOORZIENINGEN, UITGESTELDE BELASTINGEN EN BELAST.LATENTIES</b>	<b>26.191</b>	<b>24.719</b>
VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN	24.135	23.948
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	468	503
Grote herstellings- en onderhoudswerken	7.987	7.566
Overige risico's en kosten	15.680	15.879
UITGESTELDE BELASTINGEN EN BELASTINGLATENTIES	2.056	771
<b>SCHULDEN</b>	<b>153.125</b>	<b>169.362</b>
SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR	113.378	127.814
Financiële schulden	113.337	127.773
Leasingschulden en soortgelijke schulden	2.109	2.478
Kredietinstellingen	46.901	40.003
Overige leningen	64.327	85.292
Overige schulden	41	41
SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	38.275	40.246
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	4.810	3.688
Financiële schulden	21.638	22.053
Kredietinstellingen	21.638	22.053
Handelsschulden	6.376	5.297
Leveranciers	6.376	5.297
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	47	-
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	2.072	2.083
Belastingen	1.026	1.163
Bezoldigingen en sociale lasten	1.046	920
Overige schulden	3.332	7.125
OVERLOPENDE REKENINGEN	1.472	1.302
<b>TOTAAL DER PASSIVA</b>	<b>586.629</b>	<b>469.509</b>

<b>RESULTATENREKENING</b>	<b>2016</b>	<b>2015</b>
<b>BEDRIJFSOPBRENGSTEN</b>	15.444	15.539
Omzet	12.580	11.439
Toename (afname) in voorraad g.i.b., gereed prod. en best. in uitv. (+)/(-)	- 1	- 2.662
Geproduceerde vaste activa	233	662
Andere bedrijfsopbrengsten	2.206	6.074
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	426	26
<b>BEDRIJFSKOSTEN</b>	25.905	23.013
Handelsgoederen, grond- en hulstoffen	1.366	972
Aankopen	2.022	2.592
Afname (toename) van de voorraad (+)/(-)	- 656	- 1.620
Diensten en diverse goederen	8.690	5.909
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	7.851	7.345
Afschrijvingen en waardeverminderingen op opr.kosten, op IVA en MVA	6.814	5.454
Waardeverminderingen op voorr., best. in uitv. en handelsvorderingen (+)/(-)	40	394
Voorzieningen voor risico's en kosten-Toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)	187	1.902
Andere bedrijfskosten	768	1.000
Niet-recurrente bedrijfskosten	189	37
<b>BEDRIJFSWINST (VERLIES) (+)/(-)</b>	<b>- 10.461</b>	<b>- 7.474</b>
<b>FINANCIELE OPBRENGSTEN</b>	236.759	18.843
Recurrente financiële opbrengsten	9.724	15.695
Opbrengsten uit financiële vaste activa	5.551	9.559
Opbrengsten uit vlottende activa	250	177
Andere financiële opbrengsten	3.923	5.959
Niet-recurrente financiële opbrengsten	227.035	3.148
<b>FINANCIELE KOSTEN</b>	58.032	17.892
Recurrente financiële kosten	12.492	11.250
Kosten van schulden	3.840	2.891
Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen	2.389	957
Waardeverminderingen op vlottende activa (+)/(-)	- 8.042	5.390
Andere financiële kosten	14.305	2.012
Niet-recurrente financiële kosten	45.540	6.642
<b>Winst (verlies) van het boekjaar vóór belasting (+)/(-)</b>	<b>168.266</b>	<b>- 6.523</b>
<b>ONTTREKKING AAN DE UITGESTELDE BELAST. EN BELASTINGLATENTIES</b>	76	76
<b>BELASTINGEN OP HET RESULTAAT (+)/(-)</b>	1.084	445
Belastingen	1.097	445
Regularisering van belastingen en terugn. van voorzieningen vóór belast.	13	-
<b>WINST (VERLIES) VAN HET BOEKJAAR (+)/(-)</b>	<b>167.258</b>	<b>- 6.892</b>
<b>AANDEEL IN RESULTAAT VENNOOTSCH. MET VERMOGENSMUTATIE (+)/(-)</b>	- 947	12.674
Winstresultaten (+)	1.559	15.142
Verliesresultaten (-)	2.506	2.468
<b>GECONSOLIDEERDE WINST (VERLIES) (+)/(-)</b>	<b>166.311</b>	<b>5.782</b>
AANDEEL VAN DERDEN (+)/(-)	- 2.187	- 198
AANDEEL VAN DE GROEP (+)/(-)	168.498	5.980

## TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2016.

### ACTIEF

#### Vaste activa

##### **Immateriële vast activa**

De immateriële vaste activa bestaan uit softwarelicenties bij NV LRM en de corporate-identity & branding en de website bij NV Corda Campus. In 2016 werd bij NV LRM verder gewerkt aan de implementatie van het CRM-systeem en sharepoint.

##### **Positieve consolidatieverschillen**

Het bedrag van 7,843 miljoen EURO komt overeen met de betaalde goodwill voor de participaties. Deze goodwill wordt per afzonderlijke participatie afgeschreven over een termijn van 5 jaar.

##### **Materiële vaste activa**

De balanspost 'Terreinen en gebouwen' stijgt lichtjes van 74,994 miljoen EURO naar 75,530 miljoen EURO. De NV Bikeville, de incubator in het domein van fiets- en fietsgerelateerde industrie, nam in 2016 haar gebouw met dienstencentrum en windtunnel in gebruik. De NV Corda Campus investeerde dit jaar o.a. in de aanleg van een bezoekers- en bewonersparking.

De balanspost omvat ook voor 0,304 miljoen EURO eigendommen (25 hectare grond ) van NV Mijnen.

Deze tabel geeft meer informatie van de vaste activa binnen NV Mijnen.

	<i>Materiële vaste activa Mijnen nv (in miljoen EURO)</i>
Grond Beringen	0,002
Grond Zolder	0,133
Grond Maaseik	0,148
Grond Maasmechelen	0,021
Totaal	0,304

Daarnaast omvatten de terreinen en gebouwen voornamelijk de boekwaarden bij LSDC (7,891 miljoen EURO, fase I en II), Greenville (6,909 miljoen EURO) en Corda Campus (58,712 miljoen EURO)

De 'installaties, machines en uitrusting' betreffen voornamelijk voor 2,571 miljoen EURO pompinstallaties (grond, gebouwen en installaties) voor bemaling van de NV MBLM, voor 0,540 miljoen EURO inrichting keuken en bezoekerscentrum betreffende het cleantech-gebouw van NV Greenville te Houthalen en voor 0,540 miljoen EURO uitrusting voor de cableski-baan van NV Terhills te Eisden.

Onder de rubriek 'Leasing en soortgelijke rechten' wordt een bedrag van 5,413 miljoen EURO vermeld. De boekwaarde van de onroerende leasing van de Punch-fabriek bij NV LRM Lease bedraagt 4,350 miljoen EURO.

Onder deze rubriek staat tevens een bedrag van 0,895 miljoen EURO vermeld voor het in erfpacht verkregen gebouw (en grond) van het in 2011 opgerichte cleantech-gebouw van NV Greenville te Houthalen. Voor de in erfpacht verkregen grond waarop 'Bioville' (LSDC) werd gebouwd, staat een bedrag van 0,168 miljoen EURO genoteerd.

De balanspost 'Overige materiële vaste activa' stijgt van 49,953 miljoen EURO naar 68,764 miljoen of een stijging van 18,811 miljoen EURO. Hiervan kunnen we 8,901 miljoen EURO toewijzen aan de NV LRM Lease door enerzijds de aankoop van de Ducatt-site (gebouwen en gronden), en anderzijds de ingebruikname via een onroerende financieringshuur van de nieuwe gebouwen door Punch Powertrain. Ingevolge de aankoop van het recht van erfpacht op de resterende gronden te Lanklaar en de dading met Teema International steeg deze rubriek bij NV Terhills tot een bedrag van 29,744 miljoen EURO. De boekwaarde van de in 2016 in gebruik genomen duiktoren te Beringen, het project van NV be-DIVE, bedraagt 8,961 miljoen EURO.

De gebouwen gelegen Kempische Steenweg 555 te Hasselt en Koolmijnlaan 340 te Zolder werden dit jaar verkocht.

De 'Activa in aanbouw en vooruitbetalingen' bedragen 10,039 miljoen EURO. Bij NV LRM Lease staat een bedrag van 3,188 miljoen EURO vermeld voor enerzijds de bouw van nieuwe gebouwen voor NV Punch Powertrain die nadien in onroerende leasing zullen worden gegeven en anderzijds een vooruitbetaling op de aankoop van de VCST-site te Sint-Truiden waarvan de aankoopakte in januari 2017 werd verleden. Onder deze rubriek werd voor NV Corda Campus 2,706 miljoen EURO vermeld, zijnde studie- en architectkosten in het kader van de renovatie van Hal A en B (Corda 6) alsook de toekomstige ontwikkeling van de nieuwe gebouwen Corda 2 en 3. Bij NV Terhills werden de kosten voor de opmaak van de plannen in het kader van deelprojecten en reeds specifieke overige projectkosten (vakantiepark, retail, shuttle, enz.) opgenomen voor een bedrag van 3,201 miljoen EURO.

### **Financiële vaste activa**

De financiële vaste activa daalden met 87,672 miljoen EURO van 233,713 miljoen EURO tot 146,041 miljoen EURO. De balanspost 'vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast', daalde ten opzichte van vorig jaar met 30,603 miljoen EURO, hoofdzakelijk door de verkoop van deelnemingen.

De volgende tabel geeft een overzicht van deze wijzigingen in de post 'Deelnemingen waarop vermogensmutatie is toegepast'.

<i>Deelnemingen waarop vermogensmutatie is toegepast</i>	<i>Wijziging 2016 t.o.v. 2015 (in miljoenen EURO)</i>
Nieuwe participaties en herwaardering	8,396
Exits & mutaties	-38,405
Vermogenswijzigingen	-1,155
<b>Totaal</b>	<b>-31,164</b>

De post 'financiële vaste activa -andere ondernemingen' daalde met 57,069 miljoen EURO. Hier was er een toename van de waardeverminderingen op deelnemingen die buiten de consolidatiekring worden gehouden alsook een verkoop van enkele van deze deelnemingen; tevens was er een afname door de vervroegde terugbetaling van achtergestelde leningen.

Binnen de LRM-groep gebeurt de consolidatie op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel <sup>(2)</sup>.

## **Vlottende Activa**

### **Vorraden en bestellingen in uitvoering**

Deze post omvat de bedrijfsterreinen die de groep in eigendom heeft en ontwikkelt met het oog op de verkoop.

Onder de rubriek 'Vorraden – Onroerende goederen bestemd voor verkoop' vinden we volgende bedragen:

<i>Vorraden – OG bestemd voor verkoop</i>	<i>Boekhoudkundige waarde (in miljoenen EURO)</i>
Brustem Industriepark	0,681
Beringen restpercelen mijnterrein	0,002
Kristalpark III - Lommel	29,825
Sint-Truiden landingsbaan	1,066
Tessenderlo KMO-zone	6,184
Corda terreinen - Hasselt	0,169
<b>TOTAAL</b>	<b>37,927</b>

### **Vorderingen op ten hoogste een jaar**

De post 'overige vorderingen' daalde van 15,149 miljoen EURO naar 13,636 miljoen EURO. Het betreft o.a. te ontvangen subsidies (5,208 miljoen EURO, hoofdzakelijk NV Terhills en NV Mijnen), terug te vorderen roerende voorheffing, nog te ontvangen doorrekeningen van onroerende voorheffing, terug te vorderen BTW en het gedeelte van de achtergestelde leningen (3,588 miljoen EURO) die per jaareinde zijn vervallen en die de LRM-groep op korte termijn nog dienen te ontvangen.

### **Geldbeleggingen en liquide middelen**

Voor de toelichting bespreken we de posten 'geldbeleggingen' en 'liquide middelen' samen. Beide posten stegen gezamenlijk van 36,042 miljoen EURO eind 2015 naar 208,349 miljoen EURO eind 2016, hoofdzakelijk door de verkoop van de deelneming in Punch Powertrain.

- 
2. Voor de consolidatie van de LRM-groep is besloten om op basis van artikel 116 van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen om een getrouwer beeld te bekomen om de "venture capital dossiers" niet meer op te nemen via de vermogensmutatiemethode.

In de waarderingsregels voor de geconsolideerde jaarrekening is volgende wijziging opgenomen:

*"Alle participaties binnen onze speerpunt sectoren ( Life sciences, ICT & Media en Cleantech) voor zover ze geen vastgoed gebonden dossiers of projectfinanciering zijn en ze zich bevinden binnen de eerste 7 jaren van hun levenscyclus, worden niet verwerkt via de vermogensmutatiemethode. Deze participaties worden aan instapwaarde, eventueel met een waardevermindering, opgenomen conform de enkelvoudige jaarrekening. Participaties die beursgenoteerd zijn worden altijd opgenomen aan de beurskoers per jaarafsluiting."*

Na ontvangst van de gelden uit deze exit werd beslist om opnieuw discretionair beheer op te starten waarbij het beheer aan de investmentbankers BNP Paribas Fortis, KBC en Bank Degroof-Petercam werd toevertrouwd. De beleggingen gebeuren in aandelen, obligatieleningen en BEVEK's. Per jaareinde kunnen deze openstaande beleggingen worden samengevat als volgt:

Aandelen	34,490 miljoen EURO
Obligatieleningen	33,845 miljoen EURO
BEVEK's	65,803 miljoen EURO

Per eind 2016 werd een waarderingsoefening gemaakt en indien de beurskoers van deze obligatieleningen, aandelen of BEVEK's lager waren dan de boekwaarde, werden hiervoor de nodige waardeverminderingen opgenomen.

Gezien een deel van deze beleggingen ook in vreemde valuta gebeuren, werd het wisselrisico ingedekt door termijn forward contracten. Per jaareinde werden alle openstaande beleggingen in vreemde valuta, alsmede de forward contracten geherwaardeerd aan slotkoers en waar nodig per saldo negatieve omrekeningsverschillen voorzien.

Onder de geldbeleggingen staan tevens de participaties vermeld die, conform de boekhoudkundige voorschriften, geboekt werden als geldbeleggingen en dit voor een bedrag van 8,545 miljoen EURO.

Vermits eind 2016 nog niet alle middelen door de investmentbankers werden belegd staan deze gelden voorlopig nog geparkeerd onder de liquide middelen. De liquide middelen bedragen in totaal 65,666 miljoen EURO.

### **Overlopende rekeningen**

De post 'overlopende rekeningen' betreft hoofdzakelijk te ontvangen huurinkomsten en intresten van zichtrekeningen en OLO's betreffende 2016 en over te dragen kosten met betrekking tot 2017.

## **PASSIEF**

### **Eigen vermogen**

#### **Kapitaal**

Het kapitaal van 208,047 miljoen EURO wordt vertegenwoordigd door 1.533.361 aandelen op naam zonder vermelding van nominale waarde. Hiervan werd 1 aandeel op 15 juli 2008 verkocht aan PMV ter uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008. De overige aandelen (1.533.360) zijn in handen van het Vlaams Gewest.

#### **Herwaarderingsmeerwaarden**

De herwaarderingsmeerwaarden bedragen dit jaar 8,381 miljoen EURO, een daling van 5,497 miljoen EURO als gevolg van de verkoop van de deelneming waarop deze meerwaarde was geboekt. De herwaarderingsmeerwaarde op de gronden die in februari 2013 door NV Mijnen en NV LRM werden ingebracht in NV Terhills, om zo de waarde van deze gronden gelijk te stellen met de aanschaffingswaarde in hoofde van de verkrijgende vennootschap (NV Terhills), blijft onveranderd behouden.



### **Geconsolideerde reserves**

De geconsolideerde reserves bedragen per einde van het boekjaar 156,438 miljoen EURO. Dat is 144,003 miljoen EURO meer dan vorig jaar. De geconsolideerde winst (aandeel van de groep) bedraagt 168,498 miljoen EURO. In 2016 werd reeds een interimdividend van 26 miljoen aan de aandeelhouders uitgekeerd.

### **Negatieve consolidatieverschillen**

De negatieve consolidatieverschillen bedragen dit jaar 2,007 miljoen EURO, een daling van 5,737 miljoen EURO als gevolg van de verkoop van de deelneming waarop dit consolidatieverschil was geboekt.

### **Belangen van derden**

Het belang van derden bedraagt 18,063 miljoen EURO en heeft betrekking op volgende participaties van derden in het kapitaal van dochterondernemingen van de NV LRM:

NV ARKimedes Fonds ten belope van 49% in het kapitaal van NV KMOFIN.

Universiteit Hasselt en de POM Limburg ten belope van 12,91% in het kapitaal van NV Life Sciences Development Campus.

POM Limburg ten belope van 0,01% in het kapitaal van NV Corda Campus.

AGB Masterplan Houthalen-Helchteren ten belope van 40% in het kapitaal van NV Greenville.

AGB Lommel Patrimonium ten belope van 49,92% in het kapitaal van NV Kristalpark III.

NV ARKimedes Fonds II en UHasselt ten belope van 43,66% in het kapitaal van NV KMOFIN 2.

AGB Genk ten belope van 45,45% in het kapitaal van NV C-Mine CRIB.

AGB Stadsontwikkeling Hasselt ten belope van 45% in het kapitaal van NV Corda Incubator.

Race Productions/Bio-Racer/Lazer Sport/Voxdale/Flanders Bike Valley ten belope van 39,94% in het kapitaal van NV Bikeville.

### **Voorziening, uitgestelde belastingen en belastinglatenties**

De totale voorzieningen en uitgestelde belastingen van de LRM-groep bedragen 26,191 miljoen EURO.

Dit is een stijging van 1,472 miljoen EURO ten opzichte van vorig jaar.

De verdeling over de verschillende vennootschappen geeft dit resultaat:

<i>Voorzieningen en uitgestelde belastingen</i>	<i>Bedragen (in miljoenen EURO)</i>
LRM NV	0,266
MIJNEN NV	22,501
MBLM NV	1,368
CORDA CAMPUS NV	0,663
Terhills NV	1,393
	26,191

Bij de NV MIJNEN gaat het om voorzieningen voor historische sociale en ecologische verplichtingen uit de tijd van de steenkoolontginning zoals sanering, restauratie, sociale uitkeringen en mijnschade.

Bij NV MBLM gaat het om voorzieningen voor toekomstige bouwtechnische schade.

Bij NV Corda Campus en NV Terhills betreffen het uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies.

### **Schulden**

De schulden dalen met 16,237 miljoen EURO ten opzichte van vorig jaar.

### **Schulden op meer dan één jaar**

De NV Corda Campus heeft per einde boekjaar leningen ten bedrage van 24,352 miljoen EURO aangegaan voor de ontwikkeling van haar activiteiten. NV LSDC heeft een investeringskrediet van 3,309 miljoen EURO opgenomen voor de realisatie van 'Bioville' fase 2. NV Greenville heeft een investeringskrediet van 1,181 miljoen EURO opgenomen voor de herfinanciering van haar activiteiten. NV LRM Lease heeft leningen opgenomen van 18,829 miljoen EURO voor enerzijds de nieuwbouw van Punch Powertrain en Ridge Tool Europe en anderzijds voor de financiering van de aankoop van de Punch-site. Daarnaast heeft LRM Lease zelf een onroerende leasing ten bedrage van 2,109 miljoen EURO overgenomen voor de financiering van de fabriek (Punch Powertrain). NV be-DIVE heeft een krediet opgenomen van 2,965 miljoen EURO voor de bouw van de duiktoren te Beringen. NV Bikeville heeft per einde boekjaar een krediet van 0,467 miljoen EURO opgenomen voor de bouw van de fietsincubator. Het openstaand bedrag van de lening die PMV heeft toegekend aan NV LRM bedraagt eind 2016 nog 60 miljoen EURO. In 2016 werd 40 miljoen EURO van deze lening vervroegd terugbetaald.

### **Schulden op ten hoogste één jaar**

De rubriek "kredietinstellingen" bedraagt dit jaar 21,638 miljoen EURO: NV H.W.P. heeft kredietopeningen aangegaan ten belope van 3,218 miljoen EURO voor de aankoop en ontwikkeling van de KMO-zone te Tessenderlo; NV Kristalpark III heeft kredietopeningen ten belope van 18,420 miljoen EURO aangegaan voor de aankoop en ontwikkeling van de Balim terreinen te Lommel. De rubriek 'overige schulden' ten belope van 3,332 miljoen EURO betreft geëngageerde maar nog niet volgestorte kapitaalsengagements bij participaties alsook nog uit te betalen dividenden.

### **Overlopende rekeningen**

In de overlopende rekeningen worden de kosten vermeld waarvan we de afrekening op het einde van het boekjaar nog niet ontvangen hebben.

## **RESULTATENREKENING**

Het boekjaar 2016 sluit af met een geconsolideerde winst van 166,311 miljoen EURO. De geconsolideerde winst met betrekking tot het aandeel van de groep bedraagt 168,498 miljoen EURO. Deze winst is hoofdzakelijk een gevolg van verkoop van de deelneming Punch Powertrain. Hierna volgt de gedetailleerde bespreking van de verschillende posten uit de resultatenrekening.

### **Bedrijfsopbrengsten**

De bedrijfsopbrengsten van LRM bestaan uit omzet, voorraadwijzigingen, geproduceerde vaste activa, andere opbrengsten en niet-recurrente bedrijfsopbrengsten.

De omzet van de andere vennootschappen betreffen voor 11,411 miljoen EURO ontvangen huurgelden en gemeenschappelijke lasten (NV Corda Campus, NV Corda INCubator, NV Terhills, NV Greenville, NV C-Mine Crib, NV LSDC, NV LRM Lease en NV Bikeville).

De andere opbrengsten bestaan uit doorgerekende kosten aan derden, subsidies en diverse ontvangen vergoedingen.

Hierbij vindt u een tabel met een opdeling van de bedragen naar oorsprong binnen de LRM-groep.

	<i>TOTAAL</i>
Omzet	12,580
Voorraadwijziging	-0,001
Geprod. vaste activa	0,233
Andere opbrengsten	2,206
Niet-recur. bedr.opbr.	0,426
<b>TOTAAL</b>	<b>15,444</b>

### **Bedrijfskosten**

De bedrijfskosten bedragen dit jaar 25,905 miljoen EURO, een stijging met 2,892 miljoen EURO ten opzichte van vorig jaar, hoofdzakelijk door verhoogde studiekosten, een verhoging van de doorgerekende kosten, verhoging van de afschrijvingen en de opstart van nieuwe vennootschappen binnen de LRM-groep.

Hierbij vindt u een tabel met een opdeling van de bedragen naar oorsprong binnen de LRM-groep.

	<i>TOTAAL</i>
Handelsgoederen	1,366
Diensten & diverse goederen	8,690
Bezoldigingen	7,851
Afschrijvingen & waardeverminderingen	6,814
Waardevermind. op hand.vord.	0,040
Voorzieningen voor risico's & kosten	0,187
Andere bedrijfskosten	0,768
Niet-recurrente bedrijfskosten	0,189
<b>TOTAAL</b>	<b>25,905</b>

### **Financiële opbrengsten**

De recurrente financiële opbrengsten dalen van 15,695 miljoen EURO naar 9,724 miljoen EURO. In 2016 werden er enerzijds minder dividenden ontvangen, anderzijds waren er dit jaar ook minder gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van participaties die onder geldbeleggingen geboekt staan.

De opbrengsten uit financiële vaste activa kunnen als volgt opgedeeld worden.

<i>Opbrengsten uit financiële vaste activa</i>	<i>Bedragen (in miljoenen EURO)</i>
Intrestopbrengsten uit achtergestelde leningen	4,841
Andere opbrengsten (dividenden)	0,710
<b>TOTAAL</b>	<b>5,551</b>

De 'opbrengsten uit vlottende activa' bestaan hoofdzakelijk uit intresten van zichtrekeningen en intresten van overbruggingsfinancieringen toegekend aan deelnemingen bij NV Mijnen. Ook de ontvangen dividenden van het discretionair beheer staan hier geboekt.

De 'andere financiële opbrengsten' bedragen 3,923 miljoen EURO en betreffen gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van aandelen en van participaties die onder de geldbeleggingen geboekt staan, de in resultaat genomen kapitaalsubsidies en ontvangen betalingskortingen van leveranciers.

De niet-recurrente financiële opbrengsten stijgen van 3,148 miljoen EURO naar 227,035 miljoen EURO, waarvan 213,623 miljoen EURO door de verkoop van participaties en 13,151 miljoen via de terugname van waardeverminderingen op financiële vaste activa. Deze terugname van waardeverminderingen staan grotendeels ten opzichte van gerealiseerde minderwaarden op leningen/participaties welke nu definitief uit de boekhouding worden verwijderd en aldus quasi geen impact hebben op het resultaat van het boekjaar.

### **Financiële kosten**

De recurrente financiële kosten stijgen van 11,250 miljoen EURO naar 12,492 miljoen EURO. De kosten van schulden bedragen 3,840 miljoen EURO, een stijging van 0,949 miljoen EURO, hoofdzakelijk door de betaalde interesten van de lening die NV LRM bij PMV heeft opgenomen.

De andere financiële kosten bedragen 14,305 miljoen EURO en hebben betrekking op realisaties van vorderingen en aandelen in de portefeuille van NV LRM, NV KMOFIN 2 en NV Mijnen. Hiertegenover staat ongeveer hetzelfde bedrag als terugname van waardeverminderingen op vlottende activa. Daarnaast werden er in 2016 voor ongeveer 6 miljoen EURO bijkomende waardeverminderingen op vlottende activa geboekt.

De niet-recurrente financiële kosten stijgen van 6,642 miljoen EURO naar 45,540 miljoen EURO. Enerzijds blijkt uit de jaarlijkse evaluatie van de portefeuille dat bijkomende waardeverminderingen vereist zijn van 30,923 miljoen EURO.

Anderzijds werden er minderwaarden gerealiseerd van 14,585 miljoen EURO op participaties/leningen die reeds in het verleden waren voorzien en nu definitief uit de boekhouding worden geboekt (zie financiële opbrengsten). Hier staan dus terugname van waardeverminderingen tegenover zodanig dat de impact op het resultaat vrij beperkt is.

### **Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast**

Het aandeel van de participaties in het geconsolideerd resultaat bedraagt - 0,947 miljoen EURO.

## Strategische uitgangspunten

---

### **Waardecreatie voor Limburg**

In al haar investeringen streeft LRM, als impact gedreven investeringsmaatschappij, winstgeneratie na. Ze vraagt een faire vergoeding op haar ingezette middelen, in functie van het risico waaraan die blootgesteld worden. De gerealiseerde winsten en vrijgekomen middelen na een exit kan LRM opnieuw investeren in nieuwe projecten. Winstgeneratie laat LRM toe om te opereren als een rollend fonds en haar investeringsritme op lange termijn verder te zetten.

LRM investeert in bedrijven en projecten die economische activiteiten genereren in Limburg. Ze ontwikkelt bedrijventerreinen en sectorspecifieke infrastructuur.

Zo draagt LRM maximaal bij tot een duurzaam behoud en een groei van de tewerkstelling in Limburg. Investerings in innovatieve bedrijven, startups, en kennisinfrastructuur versterken de kennisopbouw en stoppen de 'brain drain'.

Limburg is al langer een regio waar duurzaamheid een belangrijke rol speelt. Investerings in hernieuwbare energieprojecten en het Klimaatplan Limburg in het algemeen richten zich op de transformatie van Limburg tot een CO<sub>2</sub>-neutrale regio. Investerings van LRM dragen ertoe bij om van Limburg een regio te maken waar het goed is om te werken en te leven.

Ten slotte besteedt LRM veel aandacht aan de begeleiding van KMO's naar een verdere professionalisering en het aanmoedigen van jong ondernemerschap.

### **Verstrenghd aanbod van risicokapitaal en infrastructuur**

LRM onderscheidt zich door haar uniek verstrenghd aanbod van risicokapitaal en infrastructuur.

LRM treedt op als financiële partner voor opstart- en uitbreidingsinvesteringen, aandeelhouderswissels, familiale opvolgingen, buy-outfinancieringen en projectfinanciering. Elk dossier wordt op maat gestructureerd en houdt rekening met de behoefte van het bedrijf en de wensen van de partner. Om de drempel naar risicokapitaal voor de Limburgse KMO's zo laag mogelijk te houden, introduceerde LRM twee standaardproducten: de Klimop-lening en de Plus-lening.

Bedrijven hebben behoefte aan ruimte om te ondernemen en te groeien. Daarom ontwikkelt LRM campussen, KMO-zones, bedrijventerreinen en businessparken. Hiervoor werkt LRM nauw samen met lokale en andere overheidsdiensten zoals de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (POM) en de Vlaamse Waterweg NV (voorheen NV De Scheepvaart). Voor de Limburgse sectoren van de toekomst bouwt LRM mee aan een netwerk van sectorspecifieke incubatoren die jonge technologiebedrijven voorzien in hun infrastructuurnoden.

De combinatie van risicokapitaal en infrastructuur (verstrenghd aanbod) zorgt voor het onderscheidend vermogen van LRM. Buitenlandse bedrijven vinden via LRM de beschikbare gronden waar ze hun Limburgse activiteiten kunnen ontplooien. Als extra troef kan LRM het project mee financieren als het dossier de kwaliteitstest doorstaat.

LRM bouwt haar verstrenghd aanbod op vanuit 5 productbouwstenen:

- 1) *Venture Capital*

Financiering door LRM met kapitaal voor ondernemingen in een vroeg ontwikkelingsstadium.

- 2) *Private equity*  
Risicodragend vermogen van LRM bestemd voor de financiering van ondernemingen in hun groeifase of in een situatie van reorganisatie.
- 3) *Mezzanine*  
Achtergestelde leningen die tussen het eigen vermogen en de bank instaan.
- 4) *Plus-lening*  
Gestandaardiseerde achtergestelde lening zonder waarborgen voor KMO's, die aanvullend wordt verstrekt op een Klimop-lening van LRM, bancaire kredieten en financiering met eigen middelen van de KMO zelf.
- 5) *Klimop-lening*  
Laagdrempelige achtergestelde lening voor de kleine KMO's met een maximum van 250.000 EURO.

In het kader van infrastructuurfinanciering richt LRM geregeld samen met partners aparte vennootschappen op voor de ontwikkeling van specifieke projecten.

### ***Sectorspecialisatie en investeringsdomeinen***

Iedere ondernemer die activiteiten ontwikkelt in Limburg kan bij LRM aankloppen. LRM is dus een generalist, maar heeft in de loop van de jaren specifieke competenties opgebouwd in domeinen als ICT, Life Sciences, Cleantech, de maakindustrie en de belevingseconomie.

Met haar focus op innovatieve sectoren draagt LRM actief bij tot de transformatie van het economische DNA van Limburg. Deze focus op kennisintensieve sectoren reikt verder dan risicokapitaal verschaffen en sectorinfrastructuur ontwikkelen. Ze richt zich op de uitbouw van kwalitatieve sectorclusters. LRM initieert en financiert demo- en pilootprojecten, faciliteert de creatie van kwalitatieve spin-offs uit onderzoeksinstellingen en ligt aan de basis van nieuwe startup-incubatoren en kennisinfrastructuur in Limburg. LRM kan met haar beschikbare middelen het verschil maken op Limburgse schaal en de regio mee uitbouwen tot één grote technologische proeftuin.

Ook klassieke sectoren blijven belangrijk. Die zijn in Limburg nu eenmaal sterk vertegenwoordigd. Het aanbod van LRM staat open voor kleine én grote ondernemingen. In de portefeuille van LRM bevinden zich zowel startups, KMO's als grotere en beursgenoteerde ondernemingen.

Portfoliobedrijven van LRM kunnen rekenen op relevante introducties binnen het uitgebreid netwerk van LRM. LRM reikt extra expertise aan en werkt samen met de ondernemers aan de professionalisering van het bedrijf.

Los van specifieke sectoren ziet LRM vandaag vijf belangrijke drijfveren voor economische ontwikkeling: duurzaamheid; gezondheid en zorg; technologieën en diensten die andere economische activiteiten mogelijk maken; gevoel en besef van plaats en het behouden en slimmer maken van de maakindustrie. Om de evoluties in het kader van deze economische drijfveren maximaal te stimuleren, stemde LRM haar interne structuur hierop af. De vijf sectorgeoriënteerde investeringsdomeinen werden omgevormd naar vijf nieuwe investeringsteams: Duurzame samenleving, Gezondheid & Zorg, Technologie & Diensten, Ruimte & Beleving en Slimme Maakeconomie. LRM trekt hierbij duidelijk de kaart van specialisatie en kennisopbouw om ondernemers nog beter te ondersteunen en te stimuleren. Met de clustering van trendprofessionals wil LRM meer dan ooit 'smart money' bieden aan de ondernemers, en haar portefeuillebedrijven toegang verschaffen tot een community van ondernemers, publieke partners en stakeholders binnen eenzelfde economische stroming.

### ***Buitenlandse bedrijven aantrekken***

Een belangrijke troef van Limburg is de ruimte om te ondernemen. In verhouding tot andere West-Europese regio's beschikt Limburg over een ruim aanbod van bedrijventerreinen. Een proactief en gecoördineerd acquisitiebeleid en de duurzame vermarkting van deze gronden bieden een opportuniteit om de welvaart in Limburg en de toekomstige groei van de Limburgse economie te versterken. Nieuwe investeerders aantrekken, gebeurt door Locate in Limburg VZW. LRM heeft een samenwerkingsovereenkomst met Locate in Limburg.

### ***Langetermijnpartnerships***

Elke activiteit van LRM gebeurt met het oog op een langetermijnpartnership. Transparantie en respect staan hierbij centraal. LRM stapt in principe niet mee in het dagelijks beleid van een onderneming. Ze wil wel een actieve bijdrage leveren in de strategiebepaling. LRM hecht ook veel belang aan strategische partnerships met private partijen en met de overheid. Dit verhoogt de efficiëntie, vergroot de kennisbundeling en verkort ontwikkelingsprocessen.

### ***Met private partijen***

De partnerships met private partijen leiden op veel vlakken tot synergie, kennisbundeling en een grotere efficiëntie. Met andere woorden: een grotere meerwaarde. Als generalist staat LRM open om te investeren samen met andere – al dan niet gespecialiseerde – partijen. In de portfoliovennootschappen ligt de synergie tussen kapitaal en kennis voor de hand. Samenwerking met andere risicokapitaalverschaffers verhoogt de kennis en de financiële slagkracht binnen een dossier. Voor specifieke projecten verkiest LRM dikwijls een samenwerking met een operationele speler. Die beschikt niet alleen over de nodige kennis, maar kan ook instaan voor de exploitatie.

### ***Met publieke partijen***

Ontwikkeling van bedrijfsinfrastructuur vereist een langetermijnvisie. De administratieve procedures om ruimtelijke uitvoeringsplannen, milieueffectenrapporten, vergunningen en subsidies te verkrijgen, en de organisatie van aanbestedingen nemen soms verschillende jaren in beslag. Dankzij de partnerships met lokale stads- en gemeentebesturen en hogere overheden realiseert LRM een betere stroomlijning van de ontwikkelingsprocessen. Op die manier komen projecten zoals de bouw van bedrijventerreinen sneller tot stand. Verder heeft LRM een goede samenwerking met verschillende kennisinstellingen. Een goed voorbeeld hiervan is de synergie met de Limburgse ziekenhuizen, Universiteit Hasselt (UHasselt), de Limburgse Hogescholen en andere onderzoekscentra in de Euregio.

### ***Financiële hefboomen***

LRM streeft in al haar investeringen naar zoveel mogelijk financiële hefboomen, zonder dat deze een negatieve invloed hebben op het risicoprofiel van LRM of het investeringsproject. Externe hefboomen betekenen meer middelen en zuurstof voor de Limburgse economie. Hefboomen realiseert LRM door samenwerking met andere overheidspartners zoals PMV, GIMV, Capricorn enz... enerzijds en met private partners anderzijds. Een samenwerking met een private partner bevestigt bovendien dat LRM marktconform werkt. In de markt zien we een trend naar nieuwe coöperatieve investeringsfondsen die opereren rond een specifiek maatschappelijk doel met een economische finaliteit. Met dit systeem laat LRM de Limburgse burgers participeren en creëert ze een extra hefboom voor de regio.

### ***ARKimedesregeling***

KMOFIN 1 en KMOFIN2 werden opgericht in het kader van de ARKimedesregeling van de Vlaamse Overheid die risicokapitaal in KMO's investeert.

### ***Syndicatiepartners in kapitaal***

LRM heeft een uitgebreid netwerk van syndicatiepartners, private equity en gespecialiseerde sectorfondsen op internationaal niveau.

### ***Fund-of-fund investeringen***

Om sectorverbreding mogelijk te maken, zijn specifieke sector kennis en toegang tot een netwerk van specialisten en professionele sectorinvesteerders onontbeerlijk.

### ***Mezzanine Partners en coöperatieven***

Naast kapitaalpartners maakt LRM ook soms gebruik van een mezzanine partner. Een nieuwe succesvolle trend zijn de coöperatieve investeringsfondsen voor een specifieke sector.

### ***Banken***

Bankfinanciering (senior debt) is een essentiële grondstof voor de participaties van LRM en is een hefboom die de participatie krijgt in ruil voor waarborgen.

## **Domeinen**

---

De wereld ondergaat een continu veranderingsproces. Globalisering, vergrijzing, digitalisering, ... het zijn maar enkele trends waarmee we dagelijks geconfronteerd worden. Deze trends creëren uitdagingen maar vooral veel opportuniteiten. Wie zich vandaag aan morgen aanpast, heeft de toekomst in de hand. LRM ziet vandaag vijf belangrijke drijfveren voor economische ontwikkeling: duurzaamheid; gezondheid en zorg; technologieën en diensten die andere economische activiteiten mogelijk maken; een gevoel en besef van plaats en het behouden en slimmer maken van de maakindustrie. Uit de evoluties rond deze economische drijfveren vloeien opportuniteiten voort. Om hier maximaal op in te spelen, heeft LRM haar interne structuur aangepast. LRM bundelt haar investeringsactiviteiten niet langer rond vijf sectorgeoriënteerde investeringsdomeinen maar clustert voortaan trendprofessionals rond de vijf belangrijkste economische drijfveren. Die brengt ze samen in vijf interne investeringsteams: Duurzame samenleving, Gezondheid & Zorg, Technologie & Diensten, Ruimte & Beleving en Slimme Maakeconomie. LRM trekt hierbij duidelijk de kaart van specialisatie en kennisopbouw om ondernemers nog beter te ondersteunen en te stimuleren. Met deze trendprofessionals wil LRM meer dan ooit 'smart money' bieden aan de ondernemers, en portefeuillebedrijven van LRM toegang bieden tot een community van ondernemers, publieke partners en stakeholders binnen eenzelfde economische stroming. De investeringsdomeinen hebben zowel een frontoffice als backoffice. De medewerkers vormen samen een hecht team dat zich specialiseert in de opportuniteiten die voortvloeien uit de vijf belangrijke economische drijfveren die LRM heeft gedefinieerd.



# GEZONDHEID & ZORG

## 1. Strategie en voorstelling v/h domein

De strategie van het domein Gezondheid & Zorg binnen LRM is de groei van innovatieve bedrijven in de gezondheid- en zorgsector te onderschrijven door investeringen en hun activiteiten te stimuleren in Limburg om zo een competitieve cluster uit te bouwen. De LRM portfolio van Gezondheid & Zorg bevat voornamelijk jonge en innovatieve bedrijven die een mix van producten ontwikkelen: geneesmiddelen (Biofarma), medische toestellen voor de monitoring van ziekte en gezondheid en voor de verbetering van de zorg (MedTech en Care), en voeding met een impact op gezondheid (functionele voeding). De Biofarma-bedrijven zijn cash-intensieve biotechnologiebedrijven met een hoog risico maar ook een potentieel hoog rendement. In de meeste gevallen zijn ze gebaseerd op een innovatieve platformtechnologie, zoals Apitope en Complix. In het MedTech- en Care-domein wordt er ingespeeld op de groei en innovatie van in de zorgsector. Functionele voeding wil de vraag naar evidence-based gezondheids-bevorderende producten beantwoorden, ten voordele van het comfort van de alsmaar bewustere patiënt.

Kenmerkend voor de bedrijven binnen de portfolio is dat er nood is aan specifieke en vaak hoogtechnologische infrastructuur in een stimulerend ecosysteem. Voornamelijk voor de starters is het van belang dat zij een beroep kunnen doen op uitgebreide ondersteuning.

BioVille, de bioincubator gelegen op de universiteitscampus in Diepenbeek, biedt aan starters binnen dit domein, alsook aan groeiende bedrijven, een flexibel dienstenpakket bestaande uit een unieke combinatie van hoogwaardige infrastructuur en aangepaste administratieve of technische services. BioVille werkt hiervoor nauw samen met Life Tech Valley, een clusterorganisatie met een focus op de creatie van een netwerk rond "Happy Aging", waarbij innovaties worden samengebracht die ouderen toelaten om langer zelfstandig thuis te wonen. Beide organisaties worden gemanaged door Ingrid Lieten, en creëren samen een professionele omgeving om de Health & Care community te ondersteunen.

## 2. Totaal geïnvesteerd bedrag in 2016

In het totaal werd er in de loop van het boekjaar 2016 in het domein Gezondheid & Zorg geïnvesteerd voor een bedrag van 1,5 mio €, opgesplitst in:

- a. 1.000.000,00 € door LRM
- b. 500.000,00 € door KMOFIN2

## 3. Relevante wijzigingen in het domein in 2016

In 2016 werd één nieuw dossier toegevoegd aan de portfolio van het domein "Gezondheid & Zorg":

- VitalNext

Verder werden vervolginvesteringen doorgevoerd in:

- Amakem
- Complix
- FF Pharma
- Bedal

Tenslotte werd in 2016 een exit gerealiseerd uit:

- Arcarios
- Via een fusie ging Ophthakem op in Amakem

#### 4. Portfolio Gezondheid & Zorg per 31/12/2016

<u>Biofarma</u>			
Amakem	Ontwikkeling van geneesmiddelen voor de lokale behandeling van aandoeningen gelinkt met fibrose. Technologie is in licentie aan biofarma-partners.	Venture Capital	BioVille
Apitope	Preklinische en klinische ontwikkeling van peptidetherapie voor auto-immuun-aandoeningen door antigen specifieke tolerantie van het immuunsysteem.	Venture Capital	BioVille
Complix	Ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen-kandidaten op basis van eigen ontwikkelde eiwit scaffolds, de zogenaamde alphabodies™.	Venture Capital	BioVille
FF Pharma	Klinische ontwikkeling van het monoklonaal antilichaam FFP104 gericht tegen CD40 voor de behandeling van chronische ontstekingsziekten.	Venture Capital	BioVille
Minerva Neurosciences	Ontwikkeling van therapeutica voor de behandeling van aandoeningen van het centrale zenuwstelsel (schizofrenie, depressie, slapeloosheid, Parkinson). Publiek bedrijf op de NasDaq beurs.	Venture Capital	USA
Promethera	Ontwikkeling van allogene stamceltherapie voor de behandeling van leveraandoeningen.	Venture Capital	Mont-Saint-Guibert
<u>MedTech en Care</u>			
3DDD Pharma	Registratie, prospectie en verkoop van generische geneesmiddelen. Activiteiten zijn stopgezet en de invereffeningstelling is opgestart.	Venture Capital	Hasselt
Bedal	Productie en commercialisatie van een showerpatch, een waterdichte afscherming van een katheterprikplaats en drainpatch ter fixatie van katheters.	Venture Capital	BioVille
<u>Functionele Voeding</u>			

VitalNext	Ontwikkeling van medische voedingsproducten en voedingssupplementen om spieratrofie tegen te gaan..	Venture Capital	BioVille
W-Cup	Ontwikkeling, productie en verkoop van voedingssupplementen in sport.	Mezzanine	Beringen
<i>Fund-to-Fund</i>			
Vesalius Biocapital I & II	Private VC fondsen met een focus op investeringen in bedrijven die geneesmiddelen, diagnostiek of medische toestellen ontwikkelen, met een grote interesse in jonge bedrijven.	Fund-to-fund	Luxemburg
<i>Infrastructuur</i>			
LSDC	Bioville, bioincubator en verschafter van dienstenverlening aan (jonge) bedrijven in de gezondheid- en zorgsector.	Infrastructure	BioVille

# SLIMME MAAKINDUSTRIE

## 1. Strategie en voorstelling v/h domein

Het platform Slimme Maakindustrie richt zich op de Limburgse maakindustrie. Het heeft als doel de tewerkstelling in de maakindustrie te beveiligen en uit te breiden in balans met markt-conforme return en condities en bij voorkeur in combinatie met innovatieve product- en/of proces- verbetering ('slimme maakindustrie') zodat de tewerkstelling duurzaam wordt en het economisch weefsel wordt versterkt. Er wordt speciale aandacht gegeven aan exportgerichte bedrijven en internationaliseringsprojecten en het opvolgen/begeleiden van maakindustrie-bedrijven met Klimop & Plusleningen naar groeiprojecten met uitgebreide financiering (ism Product Management).

Het platform gebruikt alle financiële producten vooral voor groeikapitaal, maar ook turn-around projecten voor KMO's en grote ondernemingen, en mezzanine & achtergestelde leningen ter ondersteuning van fundamenteel gezonde bedrijven met tijdelijke liquiditeitsproblemen.

Er worden 2 sub-platformen onderscheiden: Value Added Logistics (innoverende logistieke systemen en/of processen gebruikmakend van de uitstekende geografische ligging van Limburg in Europa) en Product Manufacturing (productie van goederen (B2B & B2C) gebruikmakend van state-of-the-art processen of met competitief voordeel via vernieuwende producten, productie en/of processen). Het platform heeft geen campussen, incubatoren of mijnsites, maar heeft een project voor een slimme maakcampus ontwikkeld die het in de toekomst wenst te realiseren.

## 2. Totaal geïnvesteerd bedrag in 2016

Voor het domein Slimme Maakindustrie heeft LRM in 2016 in totaal 7.214.304,79 EUR geïnvesteerd waarvan 1.532.358,47 EUR via kapitaalsverhogingen en 5.681.946,32 EUR via leningen.

## 3. Relevante wijzigingen in het domein in 2016

In 2016 zijn er in 2 participaties (Connect Group, Down2Earth) (gedeeltelijke) exits gerealiseerd, in 6 dossiers (Brouwerij Martens, Connect Group, Ducatt, Growzer, Silicon Line en Therasolve) zijn er vervolginvesteringen gebeurd en is er 1 nieuwe participatie (Hammer IMS) toegevoegd.

#### 4. Portfolio per 31/12/2016

SMA	Smart Logistics		
A-Logistics	Transport & Logistics	Pluslening	Neerpelt
Blue Line Logistics	Transport palletgoederen via waterwegen	Pluslening	Bazel
Cobelguard	Waardetransport en geld processing	Private Equity	Genk
ETG	Terminal voor intermodaal vervoer	Private Equity	Genk
Roam Chemie 2	Distributie chemicals	Pluslening	Houthalen
The Nectar	Groothandel sterke dranken	Pluslening	Heusden-zolder
	<b>Product Manufacturing</b>		
Bonneux Machinery	Machines voor betonverplaatsing	Pluslening	Sint-Truiden
Brouwerij Anders!	Artisanale bierproducent	Pluslening	Halen
Brouwerij Martens	Brouwerij	Mezzanine	Bocholt
Cavale Steel Company	Staalproducten	Pluslening	Diepenbeek
Cornet	Lichte metaalconstructies	Pluslening	Eksel
D2E Capital	Investeringsvennootschap private equity	Fund of Fund	Antwerpen
Das Ladders	Productie van ladders	Pluslening	Herk-de-Stad
Diresco	Kwartscomposiet	Mezzanine	Opglabbeek
Ducatt	Productie glas voor zonnepanelen	Venture Capital	Lommel
Growzer	Digitaal platform voor Horeca	Venture Capital	Hasselt
Hammer IMS	Meettechnologie op basis van millimetergolven	Venture Capital	Leuven
Hengelhoef Concrete Joints	Productie uitzetvoegen	Pluslening	Genk
LCV	Lasercladding in 2D en 3D	Venture Capital	Mol
Pami International	Office furniture	Mezzanine	Overpelt
Quinsis	Gespecialiseerde isolatietoepassingen	Pluslening	St-Truiden
Servinter	Herstelling elektronische apparaten	Pluslening	Hasselt
Silicon Line	Optical Link Technology	Venture Capital	Hasselt
Therasolve	Productie van memopatches	Venture Capital	Diepenbeek
Veldeman Group	Slaapcomfort	Mezzanine	Opglabbeek
Victory	Autoschadeherstel van bedrijfsvoertuigen	Pluslening	Genk

## RUIMTE & BELEVING

### 1. Strategie en voorstelling v/h domein

Het Limburgse mijnverleden, met zijn zes beschermde unieke sites, is een belangrijke drager voor de resterende vrije ruimte. De NV Mijnen biedt vandaag zowel 'ruimte voor ondernemen' als 'belevingsruimte' aan. Door de uitstekende geografische ligging van Limburg in de Euregio investeert LRM in de vrijetijdsector, een uitgelezen sector voor bijkomende tewerkstelling. Speerpuntprojecten hierbij zijn zeker de grootste industriële erfgoedsite in Beringen en het prestigieuze vrijetijdproject Terhills in Maasmechelen.

Tenslotte speelt het domein "Ruimte" in op de uitstekende geografische ligging van Limburg. Logistieke ondernemingen uit binnen- en buitenland erkennen duidelijk de mobiliteitsvoordelen en de uitstekend uitgeruste bedrijfsterreinen.

### 2. Totaal geïnvesteerd in 2016

MIJNEN	15.410.024,00
LRM	3.960.992,59
TOTAAL	19 371 017.59

## VRIJETIJDSECONOMIE

### Terhills project – Maasmechelen

Via de projectvennootschap nv Terhills ontwikkelt LRM het gebied van de voormalige mijnsterreinen van Eisden tot een bovenregionale vrijetijdssite. Deze nieuwe bestemming met de naam "Terhills" grenst enerzijds aan het Maasmechelen Village Chic Outlet Shopping en anderzijds aan het Nationaal Park Hoge Kempen en betekent een belangrijke hefboom voor de tewerkstelling en economische groei in deze regio. Het Terhills masterplan bestaat uit een aantal strategische deelprojecten waarvan verschillende projecten reeds voltooid of in uitvoering zijn. Zo werd de site ondertussen verrijkt met het Terhills Hotel, en viersterrenhotel met 60 kamers in het voormalige hoofdgebouw van de mijn van Eisden, het Terhills Cable Park en vorig jaar ook nog de opening van het EcoTron+ project van de UHasselt. 2016 werd vooral gekenmerkt door de samenwerking met Center Parcs om te komen tot een duurzaam high-end vakantiepark met 250 vakantiewoningen en een cluster van centrale faciliteiten. De lay out van het park werd afgewerkt en de vormgeving en modaliteiten van de infrastructuren werden vastgelegd in een uitgebreid draaiboek.

### be-MINE – Beringen

Het project be-MINE, op de voormalige mijnsite van Beringen, staat voor de verdere ontwikkeling van de vrijetijdseconomie, de valorisatie van het uniek mijnpatrimonium en de creatie van 500 jobs. De herbestemming die de nv be-MINE realiseert, omvat een toeristisch-recreatief project met stedelijke functies zoals wonen, winkelen en werken. De nieuwe meer-jarenovereenkomst

( tot 2020 ) met de Vlaamse Overheid voorziet hiervoor een substantieel premiebedrag, waardoor het wetslagen van het project mede wordt gegarandeerd.

Ook kon in 2016 reeds worden vastgesteld, door de hoge toeloop van kooplustigen, dat het winkelcomplex, gebouwd door be-MINE en overgedragen aan de NV Retail Estates, een meer dan rendabel project is.

#### **be- DIVE / TODI – Beringen**

Door be-MINE werden, voor rekening van be-DIVE, de bestaande waterreservoirs ( “indikers” ) op de mijnsite gerenoveerd en verbouwd tot een uniek duikcentrum. De exploitatie is in handen van de bvba TODI. De feestelijke opening vond plaats op 28 oktober 2016.

#### **Rentmeesterswoning (nv RMW – nv Immo Alden Biesen ) – Bilzen**

Vanuit het SALK programma Vrijtijdseconomie werd 6,3 euro voorzien voor de restauratie van de beschermde Rentmeesterwoning, gesitueerd naast de Landcommanderij Alden Biesen. Deze werken werden uitgevoerd door de NV RMW en zijn volledig afgerond in 2016. Tevens werd een aanvang genomen met de nieuwbouw die aansluitend bij het historische pand, hotelinfrastructuur voorziet voor een 70 tal kamers. De NV Immo Alden Biesen, een investeringsvehikel met LRM, Vestio en Group GL, financiert deze werken. Het hotel zal zijn deuren openen midden 2018 en de exploitatie werd toegewezen aan de Martin’s Hotels.

### **RUIMTE OM TE ONDERNEMEN**

#### **Mobility Center Genk Zuid – Bilzen**

Group Bruno, als grootste aandeelhouder van de groep, is vandaag de belangrijkste initiatiefnemer op de site. Zo exploiteert zij reeds het tankstation, restaurant en de bewaakte overdekte parking. Het nieuwe kantoorgebouw werd reeds in 2015 opgeleverd voor de Douane als belangrijkste huurder. In 2016 werd verder nog één perceel verkocht.

#### **LRM Lease: Punch Powertrain – Sint-Truiden**

Ondanks het feit dat de locatie Schurhovenveld in Sint-Truiden in 2015 al een 100% bezetting bereikte, blijft LRM Lease hier nog actief door de verdere uitbouw van de Punch Powertrain-site. Immers, door de aankoop van de Punch-site van Accentis, realiseerde LRM Lease ook in 2016 verscheidene bouwprojecten. De bouw van een nieuwe kantine, afbraak met logistieke vervangingsnieuwbouw en de aanleg van een parking zijn de belangrijkste verwezenlijkingen. Begin 2017 werd de site verder uitgebreid door de aankoop van een deel van de belendende VCST terreinen. Tenslotte vermelden we nog dat LRM Lease in 2016 eigenaar werd van de Ducatt gebouwen in Lommel.

#### **Schoonhees – Tessenderlo**

Dit bedrijfsterrein werd in 2015 reeds volledig gebruiksklaar gemaakt. Het voorbije jaar werd gekenmerkt door een aantal belangrijke verkopen. Meest in het oog springt de verkoop van de

middenzone, met name de ruimte voor grootschalige bedrijven. De zes loten in dit gebied werden samengevoegd tot één terrein van nagenoeg 10 ha en als één geheel verkocht.

### **Kristalpark III – Lommel**

Deze terreinen ( ong. 300 ha ) worden geëxploiteerd door de vennootschap Kristalpark III, een SPV van LRM en de stad Lommel. Momenteel wordt bestudeerd om naast de bestaande vijf windturbines de terreinen verder te valoriseren door de realisatie van een uitgebreid zonnepark.

### **NV Droneport – Sint-Truiden**

In het verlengde van de activiteiten van de NV BIP werd in 2016 de NV Droneport opgericht, een SPV met de stad Sint-Truiden via het AGOST en LRM. Tot deze nieuwe vennootschap zullen zowel de gronden van de NV BIP als de aangrenzende gronden van de stad Sint-Truiden behoren. Ook de landingsbaan, in eigendom van LRM, zal worden ingebracht in de NV Droneport. Het nieuwe projectgebied van meer dan 25 ha beschikt over een USP die moet toelaten om niet alleen traditionele luchtvaartgebonden activiteiten aan te trekken, doch ook te fungeren als een exclusieve 'dronevalley'. Besloten werd om te starten met de bouw van een nieuw en herkenbaar poortgebouw nabij de landingsbaan. Naast de nodige ateliers, kantoren en LRA, zal hier eveneens de drone-incubator worden gehuisvest. De plannen zijn bouwaanvraag klaar.

### **Thor Park Waterschei – Genk**

Op Thor Park in Waterschei (Genk) werd 80 ha voorbehouden voor de uitbouw van een hoogwaardig bedrijvenpark. Voor de ontwikkeling van kantoorgebouwen op deze site participeert LRM, samen met de stad Genk en drie private partners in de projectvennootschap Mothor. De commercialisering is lopende.

### **ERFGOED**

NV Mijnschade en Bemaling Limburgs Mijng gebied (MBLM), dochtervennootschap van LRM, stond ook in 2016 nog in voor de nazorg van het Limburgse mijnverleden. Hierdoor worden constant de historische mijnverzakkingsgebieden bemaald. Vorig jaar was ook het laatste 'volledige' jaar waar klachten m.b.t mijnschade, ontvankelijk konden worden verklaard. Immers, vanaf 2017 zal de verjaring ingang vinden. Ook het onderhoud en de restauratie van het beschermde mijnvergoed is een historische opdracht van de NV Mijnen. Deze taak situeert zich vandaag in hoofdzaak nog op de voormalige mijnsite van Beringen.



<b>S&amp;E</b>	<b>Heritage</b>		
be-MINE	Project Beringen-Mijn	Infrastructure	Hasselt
Limburg Gas	Exploratie ontginning methaangas	Venture Capital	Houthalen
Mijnpatrimonium	Restauratie mijnpatrimonium	Infrastructure	Heusden-zolder
	<b>Leisure &amp; Tourism</b>		
Atlantis Hotel	Hotelexploitatie	Pluslening	Genk
be-DIVE	Vastgoedvennootschap Duikcentrum	Private Equity	Beringen
Different Hotels	Hotelexploitatie	Infrastructure	Genk
Immo Alden Biesen	Ontwikkeling nieuwbouwhotel	Infrastructure	Bilzen
MVDC	Project Terhills	Infrastructure	Hasselt
RMW	Restauratiedossier naar hoteluitbating	Infrastructure	Bilzen
Todi	Exploitatie duikcenter	Mezzanine	Beringen
Value Retail	Merkendorp	Infrastructure	Maasmechelen
CL Hotel	Boetiekhotel	KlimOp	Tongeren
G&G Cucina Tradizionale Italiana	Restaurant	KlimOp	Maasmechelen
Sentopower	Eventhal / Paardenwedstrijden	KlimOp	Opglabbeek
Little Label - buggybooker	Verhuur kinderkoetsen	KlimOp	Hasselt
Todi	Exploitatie duikcenter	KlimOp	Beringen
	<b>Urban devel. &amp; Mobility</b>		
BIP	Industriepark	Infrastructure	St-Truiden
Brustem Landingsbaan	Ontwikkeling site Brustem	Infrastructure	Sint-Truiden
Droneport	Ontwikkeling luchtvaartgebonden activiteiten	Infrastructure	Sint-Truiden
H.W.P.	Ontwikkeling industriegronden	Infrastructure	Hasselt
Immo Schurhoven	Vastgoed ontwikkeling	Infrastructure	Sint-Truiden
Kristalpark III	Industriepark	Infrastructure	Lommel
Limburg Regional Airport (LRA)	Uitbatingenvennootschap luchthaven Brustem	Venture Capital	Leuven
LRM Lease	leasingonderneming vastgoedprojecten	Infrastructure	Hasselt
Mobility Center Genk-Zuid	Logistiek dienstencentrum	Infrastructure	Genk
Mode Incubator	Mode Incubator Hasselt	Infrastructure	Hasselt
Mo-Thor	Hoogwaardig bedrijvenpark	Infrastructure	Genk
Offcenter Holding	Business center uitbating	Pluslening	Hasselt
Truckstop 26 bis	Servicestation voor vrachtwagens	Pluslening	Heusden-zolder

# DUURZAME SAMENLEVING

## 1. Strategie en voorstelling v/h domein

### BEDRIJVEN

De economische drijfveer aan de basis van het investeringsdomein Duurzame Samenleving is duurzaamheid. Het team beantwoordt alle investeringsvraagstukken met betrekking tot duurzame productie aan een lage kost of tot een efficiënt beheer van essentiële basisproducten met een verlaagde impact op de leefwereld. ‘Essentiële basisproducten’ interpreteert LRM ruim: energie, materialen, grondgebruik, ...

Binnen dit platform onderscheidt LRM de subdomeinen Groene energie, Slimme Steden, Recyclage & Materialen en Landbouw Technologie (AgTech).

Ook in 2017 moet het domein zich voldoende blijven richten zowel op interessante, nieuwe bedrijven die innovatieve technieken naar Limburg kunnen brengen als op nieuwe productieprojecten voor groene energie.

Het domein Duurzame Samenleving zal haar focus behouden op bedrijven waarin de technologie en opbouw van IP de drijfveren zijn. Bijzondere aandacht zal hierbij uitgaan naar opkomende markten, zoals AgTech (Agriculture Technology), nieuwe materialen en bio-based of duurzame chemie. Het continu opvolgen van de markt, met het oog op het realiseren van succesvolle exits uit de portfolio-bedrijven, dient in 2017 (en de volgende jaren) blijvende managementaandacht te krijgen.

Om de Vlaamse ambities in de klimaatdoelstellingen ten volle te ondersteunen vanuit LRM, kreeg in 2016 de realisatie van strategische impactprojecten in de groene energie-productie een prominente plaats binnen de organisatie.

### CAMPUSSEN

Als aandeelhouders van Holding Wetenschapspark Waterschei, dat onderdeel uitmaakt van campus “Thor-park”, is het platform “Duurzame Samenleving” in eerste lijn betrokken bij de ontwikkeling van deze campus. Op het “Thor-park” worden onderwijs (met de T2-campus) en onderzoek (via het onderzoekscentrum EnergyVille) in contact gebracht met economische activiteiten, die ontwikkeld worden op het achterliggende bedrijventerrein. Het incubatorgebouw IncubaThor Wetenschapspark Waterschei, gelegen in de schaduw van het onderzoekscentrum EnergyVille, biedt jonge bedrijven de mogelijkheid zich te ontplooiën te midden van de “Smart Grids”-community die zich op de campus organiseert.

### INCUBATOREN

Ook in 2016 bleef LRM een actieve en/of ondersteunende rol opnemen in de effectieve uitbouw van een cluster van sectorgebonden vastgoedprojecten, door de verdere ontwikkeling van zowel de materialenincubator GreenVille en IncubaThor Wetenschapspark Waterschei rond energie en smart grids, als van het Agropolis-bedrijventerrein en –incubator. Bovendien stond LRM mee aan de wieg van BikeVille N.V., de fietsincubator van Flanders’ Bike Valley’s ecosysteem in Beringen.

## **2. Totaal geïnvesteerd bedrag in 2016, opgedeeld per investeringsvehikel**

In het totaal werd er in de loop van het boekjaar 2016 in het domein “Duurzame Samenleving” geïnvesteerd voor een bedrag van 4,94 mio €, opgesplitst in:

- 2.347.892,14 € door LRM
- 2.514.000,00 € door NV Mijnen
- 81.000 € door KMOFIN2

## **3. Relevante wijzigingen in het domein in 2016**

In 2016 werden één nieuw bedrijf toegevoegd aan de portfolio van het domein “Duurzame Samenleving”, met name Enervalis (via een overbruggingsfinanciering naar kapitaalsronde). Verder werden vervolginvesteringen doorgevoerd in

- ChemIP/Kriya
- Fish 2 Be
- Groep Peters/Heyeveld
- Kerv Automotive (kapitaalsparticipatie)
- BikeVille
- Holding Wetenschapspark Waterschei

Bovendien werd de KEY-aandelen, aangehouden door KMOFIN, overgenomen door LRM. Ook een beperkte uitkoop van aandeelhouders in REstore door LRM werd gerealiseerd.

Wat exits betreft, werd 2016 binnen het domein “Duurzame Samenleving” gekenmerkt door

- een volledige exit uit het dossier Punch Powertrain
- een vervroegde terugbetaling van alle uitstaande leningen door IncubaThor, in het kader van een financiële herstructurering

### Green Energy

4Energy Invest	Hernieuwbare energie	Private Equity	Ham
Bio Gas Bree	Biovergistingsinstallatie	Mezzanine	Bree
Bruno Invest (Brim)	Productie zonneënergie	Mezzanine	Genk
Capricorn Cleantech Fund	Investeringsvennootschap cleantech	Fund of Fund	Leuven
Enervalis	IT platform voor optimalisatie verbruik groene energie	Venture Capital	Houthalen
Holding Wetenschapspark	Holdingsmij. Energyville en IncubaThor	Infrastructure	Waterschei
IncubaThor	Kantoorinfrastructuur	Infrastructure	Waterschei
Limburg Win(d)t	Windenergiebedrijf	Private Equity	Hasselt
Limburg Wind CVBA	Fondsenwerving voor windenergie	Private Equity	Hasselt
Limburgs Klimaatfonds	Investeringsvennootschap cleantech	Fund of Fund	Houthalen
Lommel Win(d)t	Windenergiebedrijf	Private Equity	Hasselt
Mind4Energy	Hard en software vr monitoring PV installaties	Venture Capital	Gent
REstore	Balancing services in energievoorziening	Venture Capital	Antwerpen/Genk
Zonnecentrale Limburg	Productie zonne-energie	Private Equity	Hasselt

### Recycling & Mat.

ChemIP	Ontwikkeling en productie van coatings	Venture Capital	Geleen
Containers Maes	Containerverhuur & afvalsortering	Pluslening	Tessenderlo
EpiGaN	Productie van GaN-wafers	Venture Capital	Hasselt
Greenville	Campus cleantech bedrijven	Infrastructure	Houthalen

### Next generation agriculture

Agropolis	Dienstencentrum incubatiegebouw Agropolis	Infrastructure	Kinrooi
Fish2be	Pootviskwekerij	Venture Capital	Kinrooi
Groep Peters	Plantenkwekerij en -groothandel	Pluslening	Munsterbilzen

### Smart Cities

Bikeville	Incubator fietsindustrie	Infrastructure	Paal
Bioracer	Functionele wiel-, schaats- en triathlonkledij	Pluslening	Tessenderlo
Kerv Automotive	Ontwikkeling van gemotoriseerde driewieler	Venture Capital	Sint-Truiden
Key Technologies	Sorteermachines	Venture Capital	US
Limburg EV	Elektrische wagens	Private Equity	Houthalen
Machiels Building Solutions	Energievriendelijke prefabwoningen	Venture Capital	Beringen
Race Productions (Ridley)	Highend sportieve fietsfabrikant	Private Equity	Paal

# TECHNOLOGIE & DIENSTEN

## 1. Strategie en voorstelling v/h domein

### BEDRIJVEN

Technology & Services focust zich enerzijds op jonge, beloftevolle, innovatieve Limburgse ondernemingen met een internationaal groeipotentieel en anderzijds op internationale bedrijven die hun expansie verder willen uitbouwen vanuit Limburg. De subdomeinen ICT & Digitale Media, Professional & Financial services en Creative Industries omvatten 33 bedrijven met een totaal geïnvesteerd vermogen van rond K€ 110.000.

### CAMPUSSEN

Corda Campus is dé toonaangevende tech campus in het centrum van de Euregio. Een gedreven business community voor tal van innoverende bedrijven en start-ups. Corda Campus staat garant voor sterke synergieën en kruisbestuiving.

### INCUBATOREN

Technology & Services investeerde in 2 incubatoren. Enerzijds in Corda Incubator en anderzijds in C-Mine Crib. Corda Incubator is the place to be voor startende ondernemers in de technologie- en services sector waarbij C-Mine Crib focust op creatieve en innovatieve bedrijven, meer in het bijzonder new media, design en web development. Beide incubatoren bieden naast inspirerende en creatieve kantoorruimtes ook gespecialiseerde coaching, begeleiding en netwerkuitbreiding.

## 2. Totaal geïnvesteerd bedrag in 2016

In totaal werd er voor bijna 18 mio € geïnvesteerd in zowel nieuwe dossiers als vervolginvesteringen in reeds bestaande portfolio-bedrijven.

- 10.532.000 € door LRM
- 6.250.000 € door NV Mijnen
- 1.197.000 € door KMOFIN2

## 3. Relevante wijzigingen in het domein in 2016

Met Mimesys en Small Teaser werden 2 nieuwe bedrijven toegevoegd aan de portfolio Technologie & Diensten. Mimesys is gespecialiseerd in holografische communicatie waarbij Small Teaser een digitaal publishing platform aanbiedt. LRM en KMOFIN 2 namen de lead in een nieuwe kapitaalsronde van 25m\$ bij Sparkcentral en Mijnen investeerde fors in de verdere uitbreiding van Corda Campus. Daarnaast vonden er bijkomende engagementen aangegaan in Ancoa, Cegeka, Excico Group, Niceberg Studio's en Capital E 2.

Tevens vonden een aantal exits plaats:

\* Media Groep Limburg: LRM verkocht haar participatie in Media Group Limburg aan Concentra, de hoofdaandeelhouder

\* Thanksys: de participatie van KMOFIN 2 werd verkocht aan de mede-aandeelhouders

\* Comm-Art International: de oprichters, mede-aandeelhouders namen de participatie van KMOFIN over

<b>Creative Industries</b>			
Appwise	Ontwikkeling van apps	Klimop	Lommel
C-mine CRIB	Incubator creatieve economie	Infrastructure	Genk
Concrea Marketing	Artis-Historia	Klimop	Brasschaat
KidImedia	Software voor tablets voor interactief leren in klaslokaal	Klimop	Hasselt
Ledlite	Verkeersignalisatie	Pluslening	Ham
Luminex	Apparatuur voor entertainment industrie	Klimop	Hechtel-Eksel
Niceberg Studios	Productiehuis "immersive" films	Venture Capital	Genk
<b>ICT &amp; Digitale Media</b>			
Alpha 11	User interface voor digitale content	Venture Capital	Hasselt
Ancoa	Software voor analyse beursttransacties	Venture Capital	Londen
Angel.me	Crowdfundingplatform	Klimop	Hasselt
Brocade	Webbased IMS voor bibliotheken	Venture Capital	Genk
Catchflip	App voor inscannen van reclameboodschappen	Klimop	Hasselt
Cegeka	Software & ICT diensten	Private Equity	Hasselt
Clear digital	Ontwikkeling van apps	Klimop	Hasselt
Concentra	Media Groep	Private Equity	Hasselt
Dropsolid	Drupal oplossingen	Klimop	Gent
Excico	IP Shell	Venture Capital	Hasselt
Icasa	Softwareoplossingen voor energy, logistics en healthcare markt	Klimop	Diepenbeek
In-Medio	Software voor interimkantoren	Klimop	Houthalen
Integrio	ICT Monitoring	Klimop	Tongeren
JAG2 Solutions	Software voor sportorganisaties m.b.t. ticketing, sponsoring, business seats	Klimop	Hasselt
Legal.io	Softwareplatform vr het zoeken van advocaten	Venture Capital	San Francisco
Medianeut	Digitale en print advertising	Klimop	Hasselt
Mimesys	Platform vr live streamen van opnames van personen in Virtual Reality	Venture Capital	Hasselt
Mitch & Mates	Ontwikkelen en verkopen van IT oplossingen voor de Health & Care industrie met de focus op connectiviteit en e-health	Klimop	Genk
Mobitrace	Mobiele ICT applicatie voor verpleegkundigen	Klimop	Hasselt
Musebooks	Platform voor digitale kunstboeken en musea catalogi	Klimop	Antwerpen
Nascom	Webagency interactieve oplossingen	Klimop	Genk
Onoff	Communicatiebureau	Klimop	Zonhoven
Ontoforce	Semantisch web search engine	Venture Capital	Limburg

Pearlchain.net	Software servicebedrijf	Venture Capital	Berchem
Rmoni Wireless	Draadloze netwerksensoren	Venture Capital	Bilzen
Small Teaser	Community publishing platform	Mezzanine	Hasselt
Smartlog	Meet en regelsysteem voor energieoptimalisatie	Klimop	Bilzen
Soulco	Unified communications	Private Equity	Tessenderlo
Sparkcentral	Customer engagement platform	Venture Capital	Limburg
Talk2Fans	Communicatie platform	Klimop	Genk
Thalento	Software voor online assessments	Venture Capital	Hasselt
Ticto	Visual crowd authentication	Venture Capital	Hoeilaart
Topsportlab	Voetbalsoftware	Venture Capital	Limburg
Trendminer	Data mining	Venture Capital	Hasselt
Ugentec	Analysetools voor biotech industrie	Klimop	Hasselt
Webrealis	Vendor loan exit Thalento	Vendor loan	Hasselt
Zappware	End-to-end software oplossing voor digitale televisie	Venture Capital	Hasselt
<b>Prof &amp; Financ Services</b>			
Call Properties	Immoventnootschap Corda Campus	Infrastructure	Hasselt
Capital-E II	Investeringsvennootschap focus op elektronica	Fund of Fund	Antwerpen
Cartesio	Detachering van ingenieurs voor technische projectteams	Klimop	Hasselt
Corda Campus	Kantoorinfrastructuur	Infrastructure	Hasselt
Corda Incubator	Kantoorinfrastructuur	Infrastructure	Hasselt
Demerstee	Veiligheids- en IT-systemen voor de bus-en transportsector	Klimop	Diest
Foneo Datacenter	Exploitatie datacenter	Venture Capital	Tongeren
HRSecured	HR Software	Klimop	Hasselt
I2COACH	Opleiding en detachering teamleaders voor callcenters	Klimop	Sint-Truiden
I-Minds	Seed funding - fonds	Fund of Fund	Hasselt
Ondernemerstalent	Investeringsvennootsch. studenten	Fund of Fund	Diepenbeek
StroomInvest	Investeringsvennootsch. cultuur	Fund of Fund	Hasselt
Youston	Digitaliseren en opslaan van archieven	Klimop	Hasselt

## KLIMOP-LENING

In 2016 werd het succes van de KlimOp-lening verder bestendigd.

Er werden over 2016 in 45 dossiers voor een totaal bedrag van 5.710.000 EUR uitgekeerd in het kader van een KlimOp-overeenkomst.

Deze dossiers waren als volgt verdeeld over de verschillende domeinen:

	Aantal dossiers	Totaal bedrag (in EUR)
Health & Care	1	60.000
Smart Manufacturing	18	2.865.000
Space & Experience	2	300.000
Sustainable Societies	8	685.000
<u>Technology &amp; Services</u>	<u>16</u>	<u>1.800.000</u>
Totaal	45	5.710.000

De volgende bedrijven gingen een KlimOp-leningen aan in 2016:

Todi	<b>Space &amp; Experience</b>
Little Label - Buggybooker	<b>Space &amp; Experience</b>
Cr3do	<b>Smart Manufacturing</b>
SDM Technics	<b>Smart Manufacturing</b>
Van Laeken	<b>Smart Manufacturing</b>
Atlas Wallcoverings	<b>Smart Manufacturing</b>
Dimix	<b>Smart Manufacturing</b>
Zweko	<b>Smart Manufacturing</b>
CKS	<b>Smart Manufacturing</b>
Bemax	<b>Smart Manufacturing</b>



Roam Technology	<b>Smart Manufacturing</b>
VVS	<b>Smart Manufacturing</b>
Bprof	<b>Smart Manufacturing</b>
Roux groothandel	<b>Smart Manufacturing</b>
Joseph Bricks	<b>Smart Manufacturing</b>
LAB Motion Systems	<b>Smart Manufacturing</b>
Triled	<b>Smart Manufacturing</b>
BME BVBA	<b>Smart Manufacturing</b>
De VERFgroothandel	<b>Smart Manufacturing</b>
RLB Systems	<b>Smart Manufacturing</b>
Team Cyclis	<b>Sustainable Societies</b>
Meldex	<b>Sustainable Societies</b>
Bioracer Motion	<b>Sustainable Societies</b>
Pidbull	<b>Sustainable Societies</b>
Newtec	<b>Sustainable Societies</b>
Suwaco	<b>Sustainable Societies</b>
Turbulent	<b>Sustainable Societies</b>
N-Tec	<b>Sustainable Societies</b>
Totale Thuiszorg	<b>Health &amp; Care</b>
Mitch and Mates	<b>Technology &amp; Services</b>
New Nascom	<b>Technology &amp; Services</b>
Demerstee	<b>Technology &amp; Services</b>
Icasa	<b>Technology &amp; Services</b>
Mobitrace	<b>Technology &amp; Services</b>
Talk2fans	<b>Technology &amp; Services</b>

Kidimedia (Bookwidgets)	<b>Technology &amp; Services</b>
Ixpole	<b>Technology &amp; Services</b>
Musebooks	<b>Technology &amp; Services</b>
CatchFlip	<b>Technology &amp; Services</b>
I2Coach	<b>Technology &amp; Services</b>
Dropsolid	<b>Technology &amp; Services</b>
Cartesio	<b>Technology &amp; Services</b>
Medianeut	<b>Technology &amp; Services</b>
Concrea - Artis Historia	<b>Technology &amp; Services</b>
Ugentec	<b>Technology &amp; Services</b>

Sinds de start van de KlimOp-lening op 1 september 2013 is er per eind 2016 voor een totaal van 20.789.000 EUR aan KlimOp-leningen goedgekeurd, waarvan er op dat ogenblik voor 18.333.250 EUR werd uitgekeerd.

## **SOCIALE RESULTATEN**

### **SOCIAAL BELEID EN BALANS**

In overeenkomst met het opgestelde 'Corporate Governance Charter' komt het de Raad van Bestuur toe de beslissingen te nemen over het personeelsbeleid.

#### **Werkgelegenheid**

Per einde 2016 stelde LRM nv 54 medewerkers/sters te werk. Verder zijn er 2 medewerkers tewerkgesteld bij de nv MBLM die instaan voor het beheer van de mijnpompen en de lopende mijnschade dossiers. Het aantal personeelsleden bij de overige dochtervennootschappen van LRM nv bedraagt: GreenVille nv (3), MVDC nv (1), de Life Science Development Campus (LSDC) (3), C-mine Crib (3), Corda Campus (11), Corda INCubator (1), IncubaThor (3), Bikeville (2) en MIA-H (1). Het aantal vrouwelijke personeelsleden bij LRM nv en haar dochtervennootschappen bedraagt 47 op een totaal van 84. In 2016 nam de groep afscheid van 14 collega's. Binnen de groep werden 12 nieuwe medewerkers verwelkomd. De gemiddelde leeftijd van het personeel bij de LRM-groep is 41,1 jaar.

#### **Salarissysteem**

Het bediendepersoneel valt onder de bevoegdheid van het Paritair Comité 200, ook het aanvullend nationaal Paritair Comité voor de bedienden genoemd. nv LRM heeft een eigen verloningssysteem dat aansluit bij het systeem van de financiële sector en uit twee soorten functies bestaat: functies met een anciënniteit gebonden verloning en functies met een functie gebonden verloning. Voor al deze functies zijn bovenwettelijke vergoedingen voorzien zoals een groeps- en hospitalisatieverzekering, een collectieve verzekering arbeidsongeschiktheid (gewaarbord inkomen), maaltijdcheques en een bonussysteem. Voor de functies met een functie gebonden vergoeding worden ook een maandelijkse forfaitaire vergoeding, een bedrijfswagen conform de LRM 'car policy' en een mobiele telefoon toegekend. De bedrijfswagens worden geleased.

In 2016 bedroegen de personeelskosten van de LRM-groep 7,58 miljoen EURO.

## **SOCIALE RESULTATEN**

### **Communicatie: informatie en dialoog**

Het managementcomité vergadert tweewekelijks. Tijdens deze meeting houden de afdelingshoofden elkaar en de algemeen directeur op de hoogte van de dagelijkse evolutie op de werkvloer. De afdelingshoofden rapporteren de genomen beslissingen na afloop van het managementcomité aan hun respectievelijke medewerkers.

Aangelegenheden waarover het management niet kan of mag beslissen, worden op de agenda van de eerstvolgende vergadering van het bevoegde comité of eventueel de Raad van Bestuur geplaatst. Binnen elk platform (Technologie en diensten, Gezondheid en Zorg, Duurzaam Ondernemen, Ruimte en Beleving en Slimme Maakindustrie) vindt er tweewekelijks een stafmeeting plaats. Marketing en communicatie, de boekhoudafdeling, de commerciële afdeling en het secretariaat organiseren periodiek een onderling overlegmoment. Alle werknemers krijgen maandelijks een digitale interne nieuwsbrief toegestuurd. Ook binnen de dochtervennootschappen Corda nv, MVDC nv (sinds de AV van MVDC NV

d.d. 23/02/2017 omgevormd naar Terhills NV) en LSDC nv worden op tweewekelijkse basis overlegmomenten/stafmeetings georganiseerd.

### **Werkklimaat: initiatieven en aanspreekbaarheid**

De evaluatie van de personeelsleden vormt een continu proces in de loop van het jaar. In het begin van elk jaar worden de doelstellingen geformuleerd. Eén keer per jaar zijn er formele evaluatie- en functioneringsgesprekken. Een aangenaam werkklimaat is zeer belangrijk voor LRM. Elke laatste vrijdag van de maand vindt een informele bijeenkomst plaats tussen de algemeen directeur en het personeel. Op geregelde tijdstippen worden initiatieven genomen om de werksfeer en de teamspirit te bevorderen. Ieder personeelslid kan in geval van problemen terecht bij de vertrouwenspersoon, zijn afdelingshoofd of bij de algemeen directeur.

### **JURIDISCHE STRUCTUUR EN CORPORATE GOVERNANCE**

De vennootschap NV LRM werd voor onbepaalde duur opgericht op 1 februari 1994 onder de rechtsvorm van een naamloze vennootschap. De zetel van de onderneming is gevestigd in 3500 Hasselt, Kempische Steenweg 311 bus 4.01.

### **JURIDISCH PROFIEL**

#### **Maatschappelijk kapitaal**

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt 208,047 miljoen EURO. Het is verdeeld in 1.533.361 stemgerechtigde aandelen zonder vermelding van de nominale waarde. De aandelen zijn op naam en worden ingeschreven in een register van aandeelhouders.

#### **Raad van Bestuur**

De vennootschap wordt bestuurd door een Raad van Bestuur. De raadsleden duiden een Voorzitter en twee Ondervoorzitters aan. De mandaten van de leden van de Raad van Bestuur duren ten hoogste zes jaar. De aanduiding van de 10 leden van de Raad van Bestuur gebeurt op voordracht van het Vlaams Gewest en de Provincie Limburg, die elk 5 bestuurders voordragen.

#### **Controles**

De controle van de financiële toestand, de jaarrekening en de regelmatigheid van de verrichtingen, alsook ESR rapportering gebeurt door één of meer commissarissen. Daarnaast is ook het Rekenhof belast met het nazicht van de rekeningen van de NV LRM (inclusief de ESR rapportering). Het Rekenhof oefent op budgettair en boekhoudkundig vlak een informatie opdracht uit ten behoeve van het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement kan het Rekenhof gelasten de wettigheid en de regelmatigheid van sommige uitgaven te onderzoeken, alsook financiële audits en onderzoeken van beheer uit te voeren. Het boekjaar van de vennootschap gaat in op 1 januari en eindigt op 31 december.

### **ORGANISATORISCH PROFIEL: ONZE ORGANISATIE**

#### **Structuur van de LRM-groep**

De NV LRM is de moedervenootschap van de volgende ondernemingen: de nv Mijnen, de nv Mijnschade en Bemaling Limburgs Mijngedebied (MBLM), de nv LRM Beheer, de nv Het Waterschei Project (HWP), de nv KMOFIN (sinds 09/01/2017 in vereffening), de nv KMOFIN 2, de nv Life Sciences

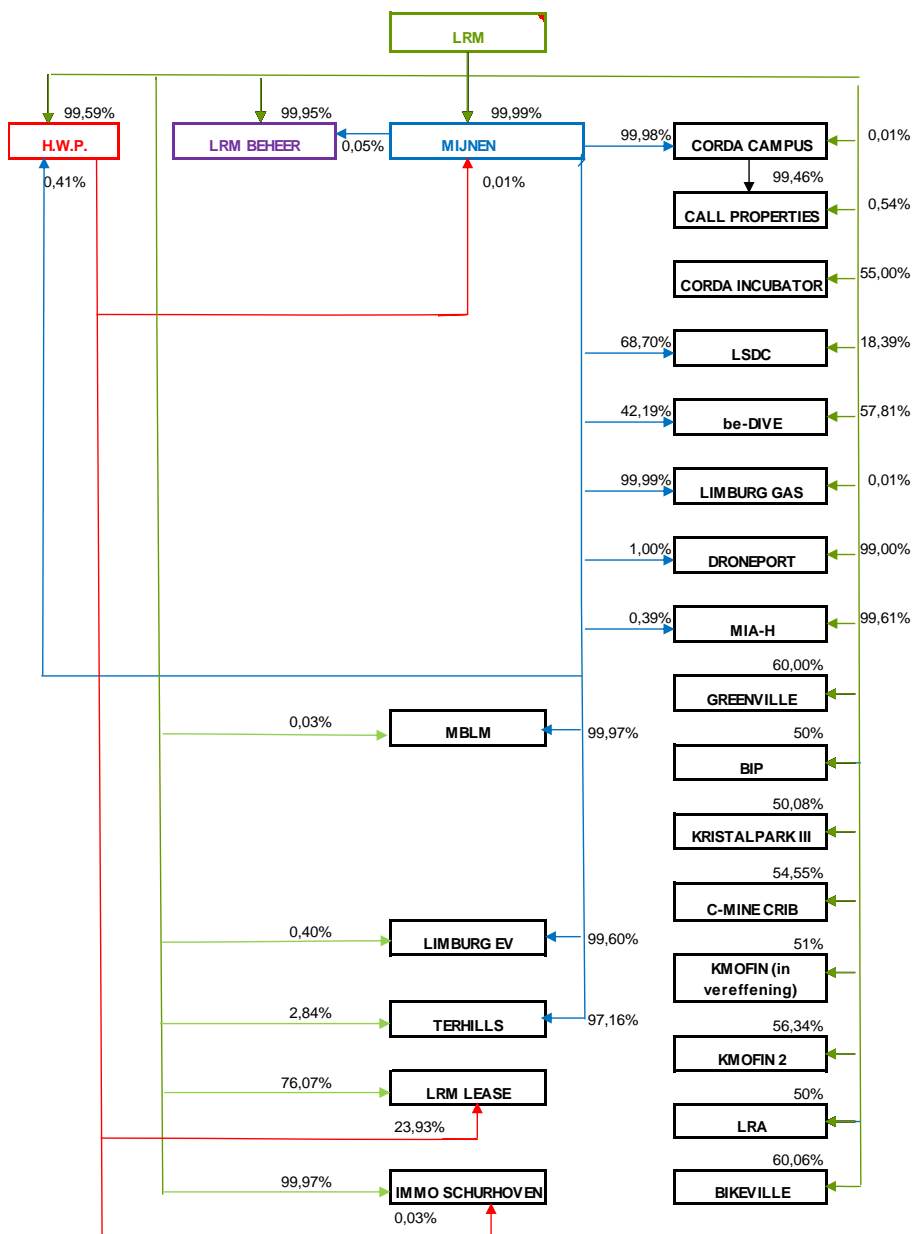
Development Campus (LSDC), de nv Corda Campus, de bvba Call Properties, de nv Corda Incubator, de nv Kristalpark III, de nv GreenVille, de nv Maas Valley Development Company (MVDC, (sinds de AV van MVDC NV d.d. 23/02/2017 omgevormd naar Terhills NV)), de nv Limburg EV, de nv C-mine Crib, de nv Be-Dive, de nv LRM Lease, de nv Immo Schurhoven, nv Bikeville, de nv Limburg Gas, de nv MIA-H en de nv Droneport. In de vennootschappen BIP en LRA heeft LRM een 50% - deelneming.

Het Vlaams Gewest is de hoofdaandeelhouder van de NV LRM.

De Participatie maatschappij Vlaanderen (PMV) beschikt over 1 aandeel. De missie en taken van de NV LRM worden beschreven in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen en in de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de NV LRM die werd gesloten op 9 juni 2008 en vernieuwd op 13 juni 2014.

Het volgende schema geeft de groepsstructuur weer:

OVERZICHT VAN DE LRM-GROEP PER 31 DECEMBER 2016



## **STRUCTUUR VAN DE NV LRM**

Algemene vergadering

Het Vlaams Gewest is de hoofdaandeelhouder en wordt vertegenwoordigd door de heer Philip Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport.

Controle Vlaams Gewest – Vlaamse Regering regeringsafgevaardigde  
Lieven Tack (tot 19 februari 2016)  
Jeroen Overmeer (vanaf 19 februari 2016)

## **BELEID**

### **RAAD VAN BESTUUR**

Voorzitter

- Hugo Leroi

Ondervoorzitters

- Georges Lenssen
- Rita Moors

Bestuurders

- Armand Ghysens
- Jozef Roos
- Peter Vavedin
- Vera Boesmans
- Hilde Essers
- Hilde Peerlings
- Dieter Tuybens

### **ADVISERENDE COMITÉS**

#### **Directiecomité**

- Hugo Leroi, Voorzitter
- Rita Moors
- Georges Lenssen

#### **Auditcomité**

- Vera Boesmans, Voorzitter
- Hilde Peerlings
- Dieter Tuybens
- Peter Vavedin

#### **Remuneratiecomité**

- Rita Moors, Voorzitter
- Hugo Leroi
- Vera Boesmans

- Hilde Essers
- Georges Lenssen

#### **Investeringscomité**

- Jozef Roos
- Rita Moors
- Hilde Peerlings
- Armand Ghysens
- Peter Vavedin

Secretaris van de vennootschap

Jeroen Bloemen

#### **UITVOERING DAGELIJKS BESTUUR**

#### **Algemeen Directeur**

Stijn Bijmens

#### **Managementcomité**

Stijn Bijmens, Algemeen Directeur

Tom Aerts

Jeroen Bloemen

Paul De Ceuster

Lieven De Jonge

Theo Donné

Barbara Leyman

Roeland Engelen

Gunter Plevoets

#### **STRUCTUUR BESTUUR**

Op 21 december 2006 keurde de Raad van Bestuur van de NV LRM haar 'Corporate Governance Charter' goed. Dit Charter bevat een samenvatting van de regels en gedragingen op basis waarvan de NV LRM (en bij uitbreiding haar dochtervennootschappen) wordt bestuurd en gecontroleerd. Het Charter wordt jaarlijks aan een evaluatie onderworpen. Met de goedkeuring van haar 'Corporate Governance Charter' beantwoordt de NV LRM aan het Corporate Governance decreet van 15 december 2006. Het 'Corporate Governance Charter' werd opgesteld op basis van de geldende Belgische Corporate Governance codes (de Code Lippens, de Code Buysse en de Code Daems) en de 'OECD Guidelines on Corporate Governance for State-Owned Enterprises'. De werking van de dochtervennootschappen van de NV LRM is afgestemd op het Corporate Governance Charter van de NV LRM. Het 'Corporate Governance Charter' kan geraadpleegd worden op de website [www.lrm.be](http://www.lrm.be).

## RAAD VAN BESTUUR NV LRM

De Raad van Bestuur van de NV LRM bestaat uit 10 niet-uitvoerende bestuurders.

De heer Lieven Tack werd door de heer Jeroen Overmeer vervangen als regeringsafgevaardigde vanaf 19 februari 2016.

De Raad van bestuur is als volgt samengesteld:

Hugo Leroi (Voorzitter), Georges Lenssen (Ondervoorzitter), Rita Moors (Ondervoorzitter), Vera Boesmans, Hilde Essers, Hilde Peerlings, Dieter Tuybens, Jozef Roos, Armand Ghysens, Peter Vavedin.

Ingevolge de beslissing van de Vlaamse Regering van 24/4/2015 werden volgende personen voorgedragen met het oog op de benoeming door de Algemene Vergadering tot bestuurders van LRM NV:

- Op voordracht van het Vlaams Gewest werden Rita Moors, Hilde Peerlings, Hugo Leroi, Peter Vavedin en Dieter Tuybens benoemd als bestuurder door de algemene vergadering van 18 mei 2015.
- Op voordracht van de Provincie Limburg benoemde de algemene vergadering van 18 mei 2015 Vera Boesmans, Armand Ghysens, Jozef Roos, Hilde Essers en Georges Lenssen als bestuurder.

Hun mandaat loopt tot de Algemene Vergadering van 2021, die zal beraadslagen over het boekjaar eindigend op 31 december 2020.

De leden van de Raad van Bestuur

**Hugo Leroi** (geboren 1950, Hasselt) zetelt sinds de oprichting in 1994 in de Raad van Bestuur van de NV LRM en werd op 22 mei 2008 benoemd tot Voorzitter van de Raad van Bestuur. Hij richtte ondermeer Carglass België, Carglass Nederland en Carglass Frankrijk op en was CEO van Carglass Europe tot 1999. Momenteel is hij gedelegeerd bestuurder bij nv LCC Management, nv Lerimco, nv Care4Cars en nv Autoglass Clinic. Hugo Leroi is eveneens lid van de inrichtende Overheid KU Leuven, lid van de Algemene Vergadering van de Associatie KU Leuven en van Hogeschool UC Leuven-Limburg (UCLL), erevoorzitter van VKW-Limburg, bestuurder van VOKA Vlaanderen-VEV en van diverse andere vennootschappen, alsook Voorzitter van de Algemene Vergadering van Circuit Zolder.

**Vera Boesmans** (geboren 1965, Genk) zetelt sinds mei 2015 in de Raad van Bestuur van de NV LRM. Zij behaalde een master agogiek en een bijkomende master management, beiden aan de Vrije Universiteit Brussel. Van 1990 tot 2000 werkte zij als stafmedewerker in diverse socio-economische Limburgse reconversiestructuren, van 2000 tot 2008 leidde zij de directie economie en Europese zaken binnen het provinciebestuur Limburg, in 2008 en 2009 was zij projectendirecteur bij Limburg Sterk Merk. Van 2009 tot 2014 volgde zij de Limburgse socio-economische dossiers op vanuit het kabinet van Vlaams viceminister-president Ingrid Lieten. In 2015 nam zij deze taken waar als adviseur van Vlaams parlementslid Ingrid Lieten. Sedert 1 januari 2016 leidt zij de directieomgeving binnen het



provinciebestuur Limburg. Zij was van 2005 tot 2015 lid van de Raad van Bestuur Arkimedes en is sedert 2010 bestuurder bij Universiteit Hasselt.

**Hilde Essers** (geboren 1968, Bree) zetelt sinds mei 2015 in de raad van bestuur van de NV LRM. Zij behaalde haar bachelor marketing aan de hogeschool Leuven. Hilde begint in 1991 bij H.Essers, doorloopt er verschillende afdelingen en wordt zo vertrouwd met alle aspecten van het bedrijf. Ze is sinds 2012 Head of Marketing & Communication en wordt in 2013 gedelegeerd bestuurder van H.Essers. Hilde is tevens bestuurder bij Polymer Team NV. Zij zetelt in het bestuurscomité en de raad van bestuur van VKW Limburg en is er sinds 2014 ondervoorzitter.

**Armand Ghysens** (geboren 1960, Genk) was bestuurder van NV LRM in de periode 2003 - 2006 en opnieuw sinds 2008. Hij studeerde geschiedenis aan de Vrije Universiteit Brussel en startte als wetenschappelijk medewerker in het Koninklijk legermuseum. Tussen 1989 en 2007 bouwde Armand Ghysens als stafmedewerker van het studiecentrum Willy Claes ervaring op in de socio-economische sectoren in Limburg. Van 1998 tot 2008 maakte hij deel uit van het Managementcomité Doelstelling2. Hij was als deskundige verbonden aan het kabinet van Minister van Werk Peter Vanvelthoven. Momenteel is hij afgevaardigd bestuurder van coöperatieve apotheken, Optieken en Medicotheek De Voorzorg Limburg en van de cvba Almatheek.

**Georges Lenssen** (geboren 12 april 1953) bestuurder van LRM NV sinds mei 2015. Medeoprichter en voorzitter Verzinkerij Lenssen te Genk sinds 1988. Gewezen burgemeester Maasmechelen (12 jaar). Gewezen federaal volksvertegenwoordiger (8jaar). 1ste Schepen Maasmechelen sinds 2013.

**Rita Moors** (geboren 1967, Genk) zetelt sinds maart 2010 in de raad van Bestuur van de NV LRM. Zij behaalde haar diploma licentiaat in de Rechten in 1991 aan de Katholieke Universiteit Leuven waarna zij onmiddellijk haar loopbaan als advocaat startte aan de Balie te Tongeren waar zij eveneens optrad als schuldbemiddelaar-vereffenaar. Zij volgde in 2010-2011 een bijkomende opleiding bemiddelaar in burgerlijke en handelszaken aan de UHasselt-BMEDIATION. Zij is aangesloten bij de Balie Limburg en oefent reeds meer dan 25 jaar haar advocatenpraktijk uit in haar kantoor OMEGA ADVOCATEN te Lummen. Sedert 2012 zetelt zij in de Raad van Bestuur van de UHASSELT, en is zij tevens lid van Associatie Universiteit Hogescholen Limburg. Recent werd zij benoemd als Lid van de Raad van Toezicht Transnationale Universiteit Limburg (tUL)

**Hilde Peerlings (geboren 1967)** maakt sinds mei 2015 deel uit van de Raad van Bestuur van de nv LRM. Ze studeerde af als licentiaat in de Handelswetenschappen, optie Accountancy en Fiscaliteit, Bachelor in Verzekeringsrecht en volgde een aanvullende managementopleiding aan de Vlerick Business School. Na een tienjarige carrière bij toonaangevende spelers in de bank- en verzekeringssector werd ze in 1999 medezaakvoerder-vennoot bij Peerlings nv, een Ford-concessiehouder. In 2002 richtte ze Carrosserie Peerlings bvba op en in 2005 opende ze haar eerste Volkswagen/Audi-garage. Vanaf dat moment bouwde ze haar onderneming stelselmatig uit met overnames om in 2012 te fuseren met Groep Delorge. Tot 2015 was ze zaakvoerder-bestuurder van Groep Delorge - Peerlings. Ze werd *Dealer of The Year* van Volkswagen, laureate van de LIVIA-award en finaliste van de WOMED-award. Nu is Hilde zaakvoerder van HPE Management Consultancy. Vanuit haar opgebouwde expertise en ervaring begeleidt ze kmo's, starters en bedrijven bij hun toekomstgericht groei & businessplan in sales, HR, organisatie & structuur en financiële planning.

**Jozef Roos** (geboren 1943, Aalst) zetelt sinds april 2006 in de Raad van Bestuur van de NV LRM. Jozef Roos behaalde het diploma van burgerlijk metaalkundig ingenieur aan de KU Leuven en van Ph. D. in Metallurgical engineering aan de Colorado School of Mines, USA. Tot 1994 was hij gewoon hoogleraar aan de KU Leuven en Voorzitter van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid en tot 1997 Voorzitter van de Vlaamse Instelling voor Technologisch onderzoek (VITO). Daarna bekleedde hij mandaten als CEO en als bestuurder in de staalsector (ALZ, Sidmar, Arbed en daarna in de fusiegroep Arcelor). Van 2000 tot 2003 was hij Voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond (VEV), en van 2004 tot 2012 Voorzitter van de Raad van Bestuur van de KU Leuven. Van 2012 tot 2014 was hij Voorzitter van KU Leuven Research & Development. Hij bekleedde bestuursmandaten in de Tractebel-groep, bij TELENET, SDWORX en Lamitref en is vandaag nog bestuurder bij CEGEKA en Voorzitter van AZ Diest. Sinds 2010 is hij Voorzitter van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

**Dieter Tuybens** (geboren 1964, Asse) zetelt sinds mei 2015 in de Raad van Bestuur van de NV LRM. Na zijn studies marketing in Leuven werkte hij ruim 20 jaar in de banksector (KBC en Dexia), onder meer als effectenhandelaar, kredietverlener aan KMO's en regionaal sales manager. In 2008 werd hij CFO van zorgdienstenbedrijf Intesa, sinds 2011 is hij er Algemeen Directeur. Daarnaast is Dieter ook bestuurder bij het Vlaams Welzijnsverbond.

**Peter Vavedin** (geboren 1966, Sint-Truiden) is sinds december 2011 bestuurder van de NV LRM. Peter Vavedin behaalde een licentie Economische Wetenschappen aan de Economische Hogeschool Limburg. Hij werkte meer dan 15 jaar in de non-alcoholische drankenindustrie bij fruitsappen Looza, mineraalwater Chaufontaine en Coca Cola Enterprises. In 2007 nam Peter Vavedin Ambiorix in Tongeren over. Sindsdien is hij CEO van dit schoenenbedrijf. Tevens is Peter voorzitter van de Raad van Bestuur van Flanders District of Creativity, voorzitter van sectorfederatie Febic en bestuurder bij VOKA Kamer van Koophandel Limburg.

## **ROL, VERANTWOORDELIJKHEDEN EN BEVOEGDHEID**

De Raad van Bestuur is belast met en verantwoordelijk voor het bestuur van de NV LRM volgens de regelgeving en volgens de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst tussen de NV LRM en het Vlaams Gewest. De Raad van Bestuur bepaalt de algemene strategie en de voornaamste beleidslijnen van de NV LRM, draagt zorg voor de goede uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst en legt hierover verantwoording af. De Raad van Bestuur is het hoogste beleidsorgaan van de NV LRM en beschikt over de volledige bestuursbevoegdheid met uitzondering van de bevoegdheden die door de wet aan de algemene vergadering zijn toegekend.

## **WERKING – ACTIVITEITENVERSLAG 2016**

De Raad van Bestuur vergadert in beginsel om de maand. Indien nodig worden bijkomende vergaderingen belegd, hetzij op initiatief van de Voorzitter van de Raad van Bestuur, hetzij op verzoek van één derde van de bestuurders. De bestuurders ontvangen de agenda van de vergadering van de Raad van Bestuur met alle daarbij horende relevante stukken in principe vijf werkdagen voor de vergadering. De agenda van elke vergadering bevat punten ter kennisgeving en punten ter beslissing. Tijdens de zitting brengt de Algemeen Directeur de bestuurders op de hoogte van alle belangwekkende ontwikkelingen in de groep. De bestuurders krijgen bij deze voortgangsrapportering de gelegenheid om

vragen te stellen en een discussie te openen. Alle belangrijke ontwikkelingen in een dossier worden aan de Raad van Bestuur voorgelegd. De Raad van Bestuur bespreekt zowel de nieuwe investeringsprojecten, de inventaris van alle projecten/dossiers en alle belangrijke ontwikkelingen in de investeringsdomeinen. Naast het voorleggen van een schriftelijke nota aan de raad licht de dossierverantwoordelijke zo nodig alle te bespreken punten persoonlijk toe. Elke vergadering eindigt met een rondvraag. De bestuurders die dat wensen, kunnen dan een specifiek punt ter sprake brengen. De Raad van Bestuur beslist in principe bij gewone meerderheid van uitgebrachte stemmen. In de praktijk handelt de Raad van Bestuur in onderling overleg en neemt doorgaans beslissingen bij consensus.

#### Aantal bijeenkomsten en aanwezigheidsgraad

In 2016 vergaderde de **Raad van Bestuur** 11 maal.

De individuele aanwezigheidsgraad van de bestuurders op de vergaderingen van de Raad van Bestuur in 2016 ziet eruit als volgt:

- Hugo Leroi (11/11)
- Rita Moors (11/11)
- Georges Lenssen (11/11)
- Vera Boesmans (11/11)
- Hilde Essers (9/11)
- Hilde Peerlings (9/11)
- Armand Ghysens (11/11)
- Jozef Roos (11/11)
- Dieter Tuybens (11/11)
- Peter Vavedin (11/11)

#### Vergoeding van de bestuurders

De leden van de Raad van Bestuur van LRM NV ontvangen een vaste bruto vergoeding van 2.900 EURO per jaar en een zitpenning van 600 EURO bruto per bijgewoonde vergadering van de Raad van Bestuur. De bestuurders die lid zijn van het Directiecomité, Auditcomité, Investeringscomité en/of Remuneratiecomité, ontvangen bovendien een zitpenning van 250 EURO bruto per bijgewoonde vergadering van het betrokken comité. De Voorzitter van de Raad van Bestuur krijgt een forfaitaire jaarlijkse bruto vergoeding van 25.000 EURO per jaar en een zitpenning van 250 EURO bruto per bijgewoonde vergadering van het Directiecomité en het Remuneratiecomité. De totale bruto vergoeding (kost voor de vennootschap) van de bestuurders in 2016 bedroeg 139.600 EURO.

Er zijn enkel zitpenningen op niveau van de LRM-groep (Raad van Bestuur en Comités). Voor vergaderingen bij dochtervennootschappen en andere vennootschappen in onze consolidatiekring worden er geen zitpenningen uitbetaald. Op deze regel is er slechts één uitzondering: Brustem Industriepark NV (BIP NV) waar aan bestuurders 180 EUR/vergadering bruto wordt uitbetaald. Deze vennootschap is echter uitdovend en wordt in vereffening gesteld van zodra de laatste asset (grond) overgedragen is. In 2016 was er bij BIP NV maar 1 zitting van de Raad van Bestuur

## Comités

De Raad van Bestuur laat zich bijstaan door het Directiecomité, het Auditcomité, het Remuneratiecomité en het Investeringscomité.

### Aantal bijeenkomsten en aanwezigheidsgraad van het **Directiecomité**

Het Directiecomité kwam 12 keer samen in 2016.

Op 22 mei 2008 benoemde de Raad van Bestuur Hugo Leroi (Voorzitter) tot lid van het Directiecomité.

Op 26 juni 2014 duidde de Raad van Bestuur Rita Moors aan als lid van het Directiecomité.

Op 28 mei 2015 duidde de Raad van Bestuur Georges Lenssen aan als lid van het Directiecomité.

De individuele aanwezigheid van de leden van het Directiecomité op de vergaderingen van het Directiecomité tijdens het jaar 2016 ziet er uit als volgt:

- Hugo Leroi, Voorzitter (12/12)
- Rita Moors (12/12)
- Georges Lenssen (12/12)

### Aantal bijeenkomsten en aanwezigheidsgraad van het **Auditcomité**

Het Auditcomité kwam 5 keer samen in 2016.

Op 28 mei 2015 benoemde de Raad van Bestuur volgende bestuurders tot lid van het Auditcomité: Vera Boesmans (Voorzitter), Peter Vavedin, Hilde Peerlings, Dieter Tuybens.

De individuele aanwezigheidsgraad van de leden in 2016 ziet eruit als volgt:

- Peter Vavedin (5/5)
- Vera Boesmans (5/5)
- Hilde Peerlings (4/5)
- Dieter Tuybens (5/5)

### Aantal bijeenkomsten en aanwezigheidsgraad van het **Remuneratiecomité**

Het Remuneratiecomité kwam 5 keer samen in 2016.

Op 28 mei 2015 benoemde de Raad van Bestuur volgende bestuurders tot lid van het Remuneratiecomité: Rita Moors (Voorzitter), Hugo Leroi, Georges Lenssen, Vera Boesmans, Hilde Essers.

De individuele aanwezigheidsgraad van de leden in 2016 ziet er uit als volgt:

- Rita Moors (5/5)
- Hugo Leroi (5/5)
- Georges Lenssen (5/5)
- Vera Boesmans (5/5)
- Hilde Essers (3/5)

Aantal bijeenkomsten en aanwezigheidsgraad van het **Investeringscomité**

Het Investeringscomité kwam 11 keer samen in 2016.

Op 28 mei 2015 benoemde de Raad van Bestuur volgende bestuurders tot lid van het Investeringscomité Jozef Roos (Voorzitter), Rita Moors, Hilde Peerlings, Peter Vavedin, Armand Ghysens.

De individuele aanwezigheidsgraad van de leden in 2016 ziet eruit als volgt:

- Jozef Roos (11/11)
- Rita Moors (8/11)
- Hilde Peerlings (9/11)
- Peter Vavedin (11/11)
- Armand Ghysens (9/11)

### **Regeringscommissaris/Regeringsafgevaardigde**

Bij besluit van de Vlaamse regering dd 19 februari 2016 werd de heer Jeroen Overmeer benoemd tot regeringsafgevaardigde van de NV LRM en haar dochtervennootschappen, ter vervanging van de heer Lieven Tack benoemd door de Vlaamse regering op 30 juli 2014.

De regeringsafgevaardigde oefent namens de Vlaamse regering toezicht uit op de NV LRM en haar dochtervennootschappen over de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van NV LRM met het recht, de statuten van NV LRM, de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en NV LRM en de beginselen betreffende financiële orthodoxie en inzake Corporate Governance. De regeringsafgevaardigde heeft met raadgevende stem zitting in de Raad van Bestuur en de door de Raad van Bestuur ingestelde comités.

De individuele aanwezigheidsgraad in de Raad van Bestuur en de verschillende comités opgericht binnen de Raad van Bestuur was in 2016 als volgt:

De heer Lieven Tack

- Raad van Bestuur (1/1)
- Directiecomité (1/2)
- Investeringscomité (2/2)

De heer Jeroen Overmeer

- Raad van Bestuur (7/10)
- Directiecomité (8/10)
- Auditcomité (0/5)
- Remuneratiecomité (4/5)
- Investeringscomité (6/9)

### **Dagelijks bestuur**

De operationele leiding van de vennootschap wordt waargenomen door de Algemeen Directeur, Stijn Bijmens. De Algemeen Directeur wordt bijgestaan door het uitvoerend managementcomité.

In 2016 heeft het uitvoerend managementcomité tweewekelijks vergaderd.

De vergoeding van de Algemeen Directeur bestaat uit een vast gedeelte (inclusief voordelen in natura) en een variabel gedeelte in verhouding tot de bijdrage die hij levert tot de werking en het succes van de NV LRM en de LRM-groep.

Het vergoedingspakket van de Algemeen Directeur wordt bepaald door de Raad van Bestuur, op voorstel van het Remuneratiecomité.

De Raad van Bestuur bepaalt het algemeen verloningsbeleid van de andere leden van het uitvoerend managementcomité na advies van het Remuneratiecomité.

De betaalde brutosalaries en premies voor de groeps- en hospitalisatieverzekering van de leden van het uitvoerend managementcomité (9 personen) in 2016 bedroegen 1.310.227,03 EUR.

## Extern Auditproces

KPMG Bedrijfsrevisoren cvba is commissaris van de NV LRM.

Deze commissaris oefent de externe controle uit op de vennootschap en attesteert het getrouw volledig en consistent beeld van het eigen vermogen, de financiële positie en de resultaten van de NV LRM, met inbegrip van de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening alsook de ESR-rapportering van de NV LRM voor het boekjaar 2016. Met betrekking tot het boekjaar 2016 zal door de NV LRM 24.260 EURO (exclusief BTW) betaald worden aan KPMG Bedrijfsrevisoren als honoraria voor de controle van de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening, alsook de ESR rapportering.

De commissarisvergoeding in totaliteit door de groep betaald aan KPMG bedraagt 124.860 EURO, waarvan 7.500 EURO (excl. btw) betrekking heeft op bijkomende wettelijke opdrachten (uitkering interim dividend bij LRM NV). Overeenkomstig artikel 133 van het wetboek van vennootschappen kan de commissaris geen prestaties verrichten die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengen. Daarnaast kunnen de commissaris, de personen met wie hij een arbeidsovereenkomst heeft gesloten of met wie hij beroepshalve in samenwerkingsverband staat of de met de commissaris verbonden vennootschap pen of personen zoals bepaald in artikel 11 w. venn., slechts andere diensten dan de hem krachtens de wet toevertrouwde auditopdrachten verrichten voor zover het totale bedrag van de vergoedingen van deze andere diensten niet hoger ligt dan de vergoedingen voor zijn wettelijke auditopdrachten (de zgn. één-op-één-regel).

Met het oog op de naleving van de één- op-één-regel wordt binnen de NV LRM de volgende procedure toegepast: zowel de bijkomende wettelijke opdrachten toegekend aan, als de andere diensten verstrekt door (i) KPMG Bedrijfsrevisoren CVBA en/of (ii) de personen met wie hij een arbeidsovereenkomst heeft gesloten en/of (iii) met wie hij beroepshalve in samenwerkingsverband staat en/of (iv) de met de commissaris verbonden vennootschappen of personen zoals bepaald in artikel 11 w. venn. zijn onderworpen aan een strikt goedkeuringsproces door het Auditcomité. De NV LRM doet navraag bij de andere vennootschappen van de LRM-groep of de commissaris van de NV LRM bijkomende opdrachten heeft uitgevoerd gedurende het afgelopen boekjaar. Ook KPMG CVBA Bedrijfsrevisoren heeft interne systemen die zouden moeten toelaten belangenconflicten tijdig te detecteren. De NV LRM kan uiteraard geen garantie geven over de juistheid en volledigheid daarvan. Het Auditcomité geeft een machtiging aan zijn Voorzitter om te beslissen over afwijkingen op de één-op-één-regel en rapporteert hierover aan de Raad van Bestuur.

Volgende personen met wie de commissaris in beroepshalve een samenwerkingsverband heeft, met name KPMG "Tax and legal advisers" heeft in 2016 diensten verstrekt voor de LRM groep, namelijk nazicht in kader van de aangifte vennootschapsbelasting en beperkt fiscaal advies, waarvoor een vergoeding werd betaald op groepsniveau 15.542,5 EUR (excl. BTW).

Gezien de lopende termijn van het mandaat tot de Algemene Vergadering van 2018, die beslist over de jaarrekening 2017, zijn er gedurende het boekjaar 2016 geen wijzigingen gebeurd.

**II. VOORNAAMSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN WAARMEE DE VENNOOTSCHAP WORDT GECONFRONTEERD (art 119, 1° W. Venn.)**

Binnen ieder van de werkmaatschappijen is er een inschatting gemaakt van de risico's van de vennootschap. Voor de groep zijn als grootste risico's te vernoemen de activiteiten als risico kapitaalverschaffer naast de ontwikkeling van industrieterreinen, meer specifiek de ontwikkeling van de mijnsterreinen.

De Raad Van Bestuur is dan ook van oordeel dat de risico's gekend zijn en als goede huisvader beheerd worden.

**III. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR (art. 119, 2° W. Venn.)**

LRM heeft na jaareinde 49% van de aandelen van KMOFIN nv overgenomen van Arkimedes Fonds nv. Hiermee wordt KMOFIN nv een 100% dochtervennootschap van LRM. De vennootschap KMOFIN nv werd begin 2017 in vereffening gesteld.

**IV. INLICHTINGEN OVER DE OMSTANDIGHEDEN DIE DE ONTWIKKELING VAN DE VENNOOTSCHAP AANMERKELIJK KUNNEN BEÏNVLOEDEN (art. 119, 3° W. Venn.)**

Nihil.

**V. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING (art. 119, 4° W. Venn.)**

Nihil

**VI. GEBRUIK VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN (art. 119, 5° W. Venn.)**

Gezien bij het discretionair beheer, dewelke in 2016 opnieuw werd opgestart bij LRM NV en Mijnen NV , de investment bankers ook beleggingen mogen doen in vreemde valuta, werd beslist om dit wisselkoersrisico in te dekken. Deze dekking gebeurt aan de hand van termijn Forward contracten.



## **VII. SLOT**

Wij vragen U

- kennis te nemen van het verslag van de commissaris over het boekjaar 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016;
- het ontwerp van jaarrekening goed te keuren.

Tot slot danken wij allen die zich in het voorbije boekjaar ingezet hebben voor de werking van de vennootschap.

Opgemaakt te Hasselt op 30 maart 2017,

De Raad van Bestuur,

De heer Hugo Leroi  
Voorzitter

Mevrouw Rita Moors  
Ondervoorzitter